

T. Blinstrubas
7243 S. Albany Ave.
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIII Rugsjūtis - August 11, 1988 Nr. 31

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

GORBAČIOVO BĖDOS

Kiek jos padeda savarankiškumui?

Vytautas Meškauskas

Liepos 29 d. kompartijos CK posėdyje Gorbačiovas labai griežtai reikalavo pasiskubinti su reformomis: "Laikas mus spaudžia, draugai, ir tai reikia atvirai pripažinti".

Jis skundėsi, kad partijos konferencijos nutarimai, susilaukę pradžioje didelio susidomėjimo ir pritarimo, ilgainiui susidūrė su konservatyviais sentimentais, praeities ilgėsiu, bandymais sėti abejones, noru atvaizduoti perestroiką ne kaip istorinį įvykį, bet tik socialinį destabilizavimą. Dabar, tačiau, jau esąs laikas veiksams ir konkretiems uždaviniams. Šalia administracinių reformų reikia skubiai spręsti ūkines problemas. Visų pirma pašalinti trūkumą maisto ir gyvenamųjų patalpų. Jis rekomendavo žemės ir mašinų išnuomavimą žemės ūkio darbininkams. (Kadangi žemę bus galima išnuomoti net 50 metų, – ar tai nereikia ūkininkų klasės atstatymą? Tokia reforma buvo sėkmingai įgyvendinta Kijevoje.)

Gorbačiovas taip pat pasiūlė priemones sumažinti įtempimą tarp atskirų Sovietijos tautybių. Jis pareiškė pritarimą kai kuriems Pabaltijo respublikose girdimiesiems reikalavimams, ypatingai vietinių kalbų teisių visiškam sulavinimui su rusų. Tačiau – kaip ir visados – jis tuojau įspėjo, kad kai kurios 'sugedusios grupės' eilėje vietovių sugebėjo natūralius tautinius jausmus pakeisti į kenksmingą bei žalingą nacionalizmą, o nacionalistinės aistros padeda tik visiems perestroikos priešininkams.

Nors taip kalbėdamas jis turėjo galvoje visų pirma įvykius Armėnijoje ir Azarbaidžiane, tačiau jo kalboje galima išžiūrėti ir grąsinimą visų formų tautiniam atkūtimui.

Jau senovės Romos imperatoriai žinojo, kad minias galima valdyti (cirko) žaidimais ir duona. Gorbačiovo perestroika naudoja tą pačią formulę. Duota laisvė spaudai patiekė įdomų spektaklį, nuplėšdama uždangą nuo iki šiol slaptos istorijos ir žadė-

dama daugiau laisvės visom gyvenimo sritim. Tai daugiau jaučiama ne rusų tarybinėse respublikose, negu pačioje Rusijoje. Greičiausiai pats Gorbačiovas yra daugiau populiarus tarp ne rusų, negu savo tautiečių tarpe. Visa tai daro jį kitataučių sąjungininku. Jis duoda tokią laisvę, kuri iki šiol nebuvo net išivaizduojama. Žinoma, už tai jis turi turėti irgi kokios naudos.

Jeigu laikysimės romėnų 'žaidimo ir duonos' formulės, galime prileisti, kad maišais užleistą 'žaidimą' – demonstracijas, senų valstybinių simbolių leidimą ir t.t. – jis nori didesio entuziazmo ir jo siūlomom ūkinėms reformoms, kurios pačioje Rusijoje susilaukė tiek pat mažai pritarimo, kaip ir jo pirmakūno Petro I bandymai. Trumpai – jam reikia pagerinti ūkinį gyvneimą, nes tuščiu pilvu žiūrint 'žaidimai' greitai nusibosta.

Teoriškai, prieš keturias dešimt su viršum metų prijungtos respublikos galėtų turėti daugiau enuziazmo ūkinėms reformoms, negu jau 70 metų komunistinį jungą velkančios. Nepaisant visų, dabar sunkiai išivaizduojamų sunkumų, Lietuva paskutiniaisiais nepriklausomybės metais jau pradėjo eiti ūkinės pažangos keliu. Tačiau, deja, toji mūsų karta jau išmirė ar išėjo į pensiją, o ją pasekusioms kartoms tą, iki šiol slopinamą entuziazmą iniciatyvai reikia susirasti iš naujo.

Iš pačių sovietinių laikraščių žinoma, kaip dažnai ūkinė iniciatyva, kuri vis dar turi būti kolektyvinė - t.y. ko operatinė, o ne asmeniška, - susilaukė didžiausių trukdymų iš respublikos organų. Neužmirškime, kad partijos pareigūnai, nors ir lietuviai, nori išlaikyti savo privilegijuotą poziciją. Jie nori savo dalies.

Dar daug vietos įmonių direktorių nesinaujoja jiems nuo sausio 1 d. suteiktomis naujomis teisėmis. Bijodami rizikos, jie vis laikosi plano, kas dažnai reiškia gaminių tokių gaminių, kurie neturi pasisekimo ir rinkos.

(Nukelta į 2 psl.)

Detalė iš VII Lietuvių tautinių šokių šventės Hamiltone.

Vytauto Beniušio nuotr.

Rugsjūčio 23 siaubingiausia XX amžiaus data

Lietuvių Informacijos Centrą pasiekė lietuvių kreipimasis į visos Lietuvos ir jos sostinės gyventojus Molotovo-Ribbentropo sutarties 49 metų sukakties progą. Pranešama, kad š. m. rugsjūčio 23 d., 7 val. vak. šaukiamas mingas Gedimino aikštėje šiai sukakčiai paminėti. Pateikiame pareiškimo pilną tekstą.

Antrojo pasaulinio karo aidas, tartum siaubą kelianti šmėkla, tebekeliauja po pasaulį.

Visuotinai yra žinoma, kad hitlerinės Vokietijos užsienio reikalų ministras Ribbentropas ir Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ko-

misaras Molotovas 1939 m. rugsjūčio 23 d. Maskvoje pasirašė nepuolimo paktą ir slaptą protokolą prie jo. Tai davė galimybę Hitleriui pradėti antrąjį pasaulinį karą, o Tarybų Sąjunga gavo progą okupuoti Lietuvą, Latviją, Estiją, dalį Lenkijos, Moldaviją, pradėti karą prieš Suomiją. Abu totalitarizmai didele Europos dalį pasidalijo įtakos sferomis.

Pasirašant slaptą protokolą buvo sulaužyta 1926 m. spalio 26 d. pasirašyta nepuolimo sutartis tarp Tarybų Sąjungos ir Lietuvos. Tuo buvo iškastas kapas Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybingumui, buvo padaryta pradžia daugeliui milijonų Pabaltijo tautų

žmonių spaudai bei genocidui.

Šio slapto protokolo pasirašymo pasėkoje 1940 m. birželio 15 d. į Lietuvą plėstelėjo apie ketvirtis milijono kariuomenės, t. y. maždaug 10 kartų daugiau, negu jos taikos metu turėjo nepriklausoma Lietuva.

Okupantam diktuojant, pagal visus formalumus buvo atliktas klaidingas trijų Pabaltijo tautų aneksijai įteisinti būtinas ritualas, ir pavergėjo valia buvo pateikta už pavergtos tautos valią.

Tapo uždraustos visos iki tol veikusios politinės partijos, likviduotos visos kitos visuomeninės, kultūri-

(Nukelta į 3 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Išsisėmę karai pagerino taikos perspektyvas

Pradėjus kalbėtis dėl taikos net Iranui su Iraku, nors dar netiesiogiai, atrodo, kad taikos perspektyvos pagerėjo visame pasaulyje. Tiesa ne visi karai yra taip labai glaudžiai tarp savęs susiję, kaip iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti. Juos sukelė įvairios priežastys, tačiau jie nebūtų tokie pavojingi, jei kariaujančias šalis nepalaikytų viena ar kita didžiųjų super-valstybių, kraštutiniu atveju galinčių panaudoti atominis ginklus savo interesų išsaugojimui.

Viena iš daugelio karų įsiliepsnojimo priežasčių buvo Brežnevo doktrina reikalaujanti Sovietijai teisę padėti sukilimams prieš imperialistinius 'pavergėjus'. Ji privedė prie Reagano doktrinos, kuri ragina savo tautiečius padėti laisvės kovotojams, besiginantiems nuo komunistinių užmačių. Toji doktrina, nors privedė prie laimėjimo Afganistane, netapo krašto įstatymu. Čia pat pašonėje esančioje Nikaragvoje, Kongresas nutraukė visą pagalbą ten baidantiems pasipriešinti 'contrams'.

Užtat galime sakyti, kad dabar kartu gėstantiems penkiems karams: Afganistane, Persijos įlankoje, Cambodijoje, Angoloje ir Nikaragvoje — daugiau įtakos turėjo Gorbačiovo atsisakymas nuo Brežnevo politikos negu JAV vieši ir nevieši pažadai ir pagalba sau artimesnei kariaujančiai pusei.

★

Gorbačiovas įsakė pasitraukti iš Afganistano, kas nereiškia, kad jis visai atsisakys nuo įtakos tame nelaimingame krašte. Iš kitų karų jam net nereikia formaliai pasitraukti, nes oficialiai sovietai juose, nedaulyvavo. Jis, atrodo, tik 'patarė' savo pusei ieškoti laimėjimo kitokiais būdais. To paveikti Nikaragvos sandinistai, iki šiol galėję išsilaikyti sovietinio bloko ir Kubos pagalba, pradėjo derybas dėl paliaubų. Apie tai, įskaitant ir Kubos kariuomenės pasitraukimą, pradėta kalbėti ir Angoloje. Pagaliau Vietnamas, kuris priklauso nuo sovietų ūkinės ir karinės pagalbos, sutiko kalbėtis dėl pasitraukimo iš Cambodijos.

★

Tiesa, padėtis nėra tokia pat, kokia buvo baigiantis pirmajam pasauliniui karui. Tada, sovietai, įsigalėdami Rusijoje, ne tik kapituliavo prieš vokiečius, bet sutiko su buv. caro Rusijos teritorijų, kaip Lenkijos ir Pa-

baltės valstybių, nepriklausomybėmis. Tada, kaip dabar, sovietams prireikė laisvų rankų savo vidaus problemoms spręsti. Žinoma, jie dabar daug tvirtesni ir turi atominis ginklus. Net jų priešams geriau, kad juos laikytų savo kontrolėje stabili valstybė. Tai, žinoma, didelis skirtumas nuo 1918-22 m. m., tačiau yra ir daugiau panašumų.

Kaip ten būtų — sovietams pakeitus savo politiką, taikos viltys pražydėjo ne tik Afganistane, bet ir Angoloje, Cambodijoje ir Nikaragvoje. Ir tai, žinoma, ne supulimas.

★

Daugiau komplikauta padėtis yra Irano-Irako kare. Irakas yra sovietų apginkluotas ne dykai, bet už gerą kainą. Sovietų invazija į Afganistaną ir jų remiama teroristinė veikla Pakistane liudija, kad jie neatsisakė dar caro turėtos svajonės apie savo uostus šiltuose vandenynuose. Kai karo laimei esant Irano pusėje, Kuvaitis pradėjo derybas su sovietais dėl 3 laivų išnuomavimo, Washingtonas pasiskubino apsaugą suteikti 11 Kuvaitio tanklaivių. Tai kalbėtų už priešingus JAV-Sovietų interesus šiame rajone. Tokių išties yra. Antra vertus, sovietams šiuo laiku mažiau rūpinantis užsienio reikalais, jiems karo pradžios šiuo metu atrodo pavojingas. Kitaip jie nebūtų pradėję trauktis iš Afganistano. Atvirkščiai didelį smūgį pakėlęs Irano fundamentalizmas nėra paskata kelti galvas sovietų Islamo pasekėjams. Žodžiu, netyčia susidariusi santalka Irakui: sovietams tiekiant jam ginklus, amerikiečiams saugant Irako naftos tiekimo linijas, privertė Iraną ieškoti paliaubų.

Tai galima skaityti dideliu Washingtono laimėjimu: Islamo fundamentalizmas nebeprasidėjo kitoms arabų valstybėms. Tačiau į tolimesnę ateitį žiūrint, stiprus Iranas, atsikratęs Ajatolos, reikalingas JAV-bėms. Kaip su juo atstatyti gerus santykius, jei jis net dabar dar nedaro 'įtakos' savo patikėtiniams Libane paleisti ten laikomus 'įkaitus'? Logiška JAV politika būtų kalbėtis apie santykių pagerinimą su Iranu, duodant suprasti, kad iš to nieko neišeis, jei nebus anksčiau paleisti 'įkaitai'. Teheranas iš savo pusės, žinodamas, kad ankstyvesnė įkaitų byla privedė prie Carterio pralaimėjimo, o vėliau padarė didelių nema-

lonumų Reagano administracijai per vad. Irano-Contrą aferą, gali ir toliau laikyti tuos įkaitus svarbiu savo koziriu ypač rinkimams artėjant. Ar nepasiūlė jau Jesse Jacksonas tarpininkauti tame reikale?

★

Tai parodo kaip svarbu JAV-bėms būtų turėti bipartizaninę užsienio politiką, o ne leisti jai priklausyti nuo vienokių ar kitokių nuotaikų demokratų ar respublikonų partijoje. Bet to reikalauti dabartinėmis sąlygomis esant neįmanoma. Dėl to ir taktinis Gorbačiovo pasitraukimas visais frontais greičiausiai liks neišnaudotas, besiginčijant ar padėti Gorbačioviui ir kaip. Ir iš viso, jei karai baigiasi ir ateina taika, kam ginčytis dėl užsienio politikos rinkimų proga? Geriau pakalbėti apie paramą priešmokyklinio amžiaus vaikų priežiūrai!

Gorbačiovo bėdos...

(Atkelta iš 1 psl.)

Pasitaiko, kad norint padidinti gamybą, suprastinama kokybė.

Sovietijoje visą laiką didėja batų gamyba — šiuo metu apie 800 milijonų porų per metus. Bet — prie parduotuvių bematant susidaro eilės, jei jose parduodami užsieniniai batai. Kodėl negalima gaminti mažiau, bet geresnius batus? — Dėl to, kad tai atrodys blogai statistiniam!

Sovietijoje išliejama dvigubai daugiau plieno negu JAV, bet iš jo pagaminama mažiau prekių, negu JAV. Pagal planą, — neseniai rašė akademikas E. Vilkas, — Lietuva gauna tokius sunkius traktorius, kurie visai netinka jos žemei ir sąlygom. Sovietija gamina keturis kart daugiau traktorių už Ameriką, bet jie ir subyra keturis kartus greičiau.

Labai sunku pasinaudoti ir užsienio talka. Pavyzdžiui, sovietai norėtų bendrų įmonių su kapitalistais, pasilaikydami sau 51% visų įmonės akcijų. Tačiau bet kokiai įmonei įsteigti reikia derėtis įvairiais reikalais su įvairiausiom sovietų ministerijom ir žinybom, kad tai per brangu net tokiems pramonės milžinams kaip Fordui, Ex Chevron, Eastman Kodak ar Johnson-Johnson. Kad būtų lengviau, septynios jų sudarė konsorciūmą specialiai tam reikalui. Tam prireikė trijų mėnesių, kad pradėti konkrečiai kalbėtis.

Iš kitos pusės

Žmoniškėjimo sparta Lietuvoje gana greitai. Pereitų metų pabaigoje ir š. m. kovo mėn. KOMJAUNIMO TIESOJE buvo atspausdinti V. Daugirdo pašaipūs str.: 'Iliuzijų paieškos' ir 'Kaip mūsų laikais tampama Kristaus sužadėtinėmis'. Iš paskutinės antraštės aišku, kad buvo rašoma apie norą būti vienuole, nors vienuolynai veikiančiais įstatymais yra ten uždrausti. Daugirdas leido suprasti, kad Panevėžyje veikia kaž koks 'nelegalus' vienuolynas. Jame vadovaujamas prieš 42 m. Pažaislyje išleista knygele "Paskutinieji šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės žodžiai", kurioje merginoms patariama nesėdėti 'užkėlus koją ant kojos'. Tie straipsniai išprovokavo taip 'apkaltintos' Leonoros Kasiūlytės, gimusios Sibire ir grįžusios 4 metų, kuri šiuo metu dirba kaip Panevėžio šv. Petro ir Povilo bažnyčios valytoja, atvirą laišką. Dar prieš pusmetį jis būtų nukeliavęs į redakcijos krepšį ar saugumą.

Dabar laikai jau kiek pasikeitė. Redakcija nusprendė, kad laiškas ne tik dėtinus, bet dar pasiuntė žurnalistę Gintarę Adomaitytę visą bylą plačiau panagrinėti. Jos 'kvotos' rezultatai buvo paskelbti KT liepos 23 d. Nr. Adomaitytė tarp kitko rašo:

"Nelabai mėgstu, kai žurnalistai, užuot pasakoje apie kitus, nukrypsta į savo gyvenimą. Tačiau šį kartą jaučiu pareigą papasakoti apie save. Kodėl? Žinau, kad būsiu už rašinį puolama, ir smarkiai. Žinau iš kur laukti audros — pirmiausia iš moterų, kurios nemėgsta kalbėti iš tribūnų, kurios uoliai seka, ar nekrikštyja kas vaiko, ar nelaido su kunigu, o paskui rašo laiškus ('į aukščiau'), visiškai nejausdamos, kad savo pažūrų siaurumu yra davatkiškesnės už bet kurią bobutę šventoriuje."

"Dabar iš autobiografijos. Netikėjo prosenelis, netikėjo trys jo dukros, už laisvamano ištekėjo močiutė, taigi nereliginai buvo auklėjama ir mama. Kauno 'Aušros' gimnazijoje tokių netikinčių ir neinančių į pamaldas buvo, regis, dvi, tačiau mama pasakojo, kad niekas nė vienos nepuolė... Esu nekrikštyta, neėmusi šliūbo, tik du kartus mačiau, kaip laidojama su kunigu..."

Kaip matome, kvotėjos kredencialai visai tinkami, tačiau ji priėjo iki šiol negirdėtų išvadų, kurias išspausdino, atsiminkime — KOMJAUNIMO TIESA:

"...parašysiu jau nenaują mintį: Lietuvoje, matyti, reikia katalikiškų vienuolynų. Legalių. Aš į vienuolyną nesiprašysiu, o vienuolės (ar vienuoliškai gyvenančios moterys) ramybę ten susiras. Kokie tie vienuolynai ar vienuolynas turėtų būti ir kur nežinau. Man būtų gražu, jei seserys slaugytų senelius. O gal jas įsileistų ligoninė? Gal atsirastų kitų darbų?"

Čia reikėtų pridurti, kad toji Leonora Kasiūlytė yra baigusi medicinos mokyklą ir dirbo ligoninėje, bet ten kaž kam 'užkliuvo' dėl jos tur būt 'vienuoliško' laikymosi. Pradėtas spaudimas privedė prie jos pašalinimo 'jai pačiai prašant'. Ligoniai neteko labai geros slaugės. Bandydama išaiškinti kaltininkus Adomaitytė ne toli nuėjo:

"— negaliu parašyti didžiausio tavo bėdų kaltininko vardo ir pavardės — kreipiasi str. gale žurnalistė į pašalintą seserį: — Visi sutiko dailintis kalte po truputį, o šiuo atveju — tas pats, kas niekas. Tie visi kaltino laiką. Ką gi — tebūnie laikas, o ne žmonės kalti."

"Bet manau ir atsitiks visko nemažiau: ir tau, ir man — trisdešimt vieneri. Dėl spėsim pamatyti, kaip keisis pasaulis (tavasis — pakylėtas, manasis prozaiškesnis), kaip keisimės mes, žmonės."

(vm)

Didžiausia kliūtis ir toliau pasilieka sovietinė santvarka. Ar jie patys, tuoj po karo, Lietuvoje neišdalino žemę ūkininkams, kad po poros metų juos suvarytų į kolchozus? Kas gali būt tikras, kad kompartija nebandys sugrąžinti seną režimą?

Nebandysi — nežinosi!

HOUSEKEEPER. Mainline, 5 days 1 week, live in or out, references required, 215-935-9000. (29-31)

• **PERKANT IR PARODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.**

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSE
To work and live in a small congenial community Supervisory position available on 11-7 shift. Good salary, excellent benefits including weekends off. We need a dynamic knowledgeable Nurse to uphold our reputation of excellence.
FREY VILLAGE RETIREMENT
1020 N. Union Street
Middletown, Pa. 17057
717-944-0451 (29-31)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$20.00. Single copy 50 cents.Prenumerata metams \$20.00, pusei metų \$12.00 • Atskiros numerio
kaina 50 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slap-
pyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Budėk Skautija!

Šių metų metų didžiųjų renginių pyne, tarytum įvairiaspalvę lietuviškosios veiklos juostą, užbaigs Lietuviškoji Skautija nauju, savuoju 'raštu' – 70-ties metų sukaktuvinę VII-ja Tau tine Stovykla, netoli Clevelando. Tai kulminacinis, jau tradicinis renginys Skautijos dešimtmečių veikloje, kuriame atsispindi ir idėja, ir idėtas darbas, ir tikėjimas ateitimi.

Kalvose išdygęs palapinių miestas suburs veik 800 jaunimo ir vadovų, gamtoje praleisti dešimtį dienų, atnaujinti ryšius, sustiprėti dvasioje, užsitikrinti tęstinumą ateičiai. Rikiuosį gretos sesių – brolių

Sunku būtų įvertinti stovyklos paruošos pastangas, kurių užuomazga prasideda jau pirmomis skautavimo dienomis, pirmaisiais geraisiais darbeliais, pirmomis pareigomis – žengiant sistemingos pažangos pakopomis. Čia natūraliai vienas šalia kito tvarkysis Brolijos – Sesių – Akademikų rajonai po bendros vadovybės 'trikampio' kepure'. Čia natūraliai išryškės nauji vadovaujančiųjų kadrai savo užduoties, pareigų atlikime. Jaunųjų 'bitynas' išgyvens bendro darbo, tvarkos, susiklausymo patirtį.

Lietuviškosios Skautijos Šeimos sąvoka kalbės pati už save, nes šioji stovykla apjungs skautus-skautes jau ne vien tik pilnoje amžiaus skalėje, bet ir generacijų ribose. Su atbudusia laisva, nepriklausoma Lietuva užgimusi Skautija, be laiko spragos, tebetęsia savo ryžtingą veiklą. Ir ši stovykla yra tarytum laiko srovėje nekinančių principų, vertybių – perduodamų iš rankų į rankas, iš kartos į kartą – natūrali demonstracija, leidžianti tuo pačiu ir mums visiems tikėti savos tautos nemarumu.

Šiais laikais jau nebeužtenka mums būti tik lietuviu. Didžiųjų šešėlyje mūsų yra per mažai, kad galėtume

nors vieną lengvai ranka atmesti. Mums yra be galo svarbu, kad kiekvienas jų būtų sąmoningas lietuviškosios lietuviškosios, reikalaujantis iš savęs daugiau negu iš kito, išnaudojantis savo pilnutinį potencialą bent pasirinktoje srityje. Yra būtina susiklausymas, mokėjimas dirbti kartu, lietuviškojo vardo gerbimas, kaip ir atsakomybė bei ... atskaitomybė. Yra be galo svarbu kiekvieną jų matyti augančią stiprėjančią, tolerantišką ir savitą asmenybę – ką ir puoselėja Skautija.

Tad sveikiname LIETUVIŠKĄ SKAUTIJĄ didžiosios sukakties proga, linkdami Jums nepalūžti savo siekiuose ir augti, stiprėti, savo pavyzdžiu kalbant stipriau negu žodžiais!

Dešimtmečių įnašas Tautos ir Valstybės gyvenimui

MANO LIETUVA

VII Tautinės Stovyklos daina
N. Jankutė-Užubalienė,
m. Viltėnė

Tyliojoje dainoje,
Karštų laužų liepsnoje,
Tu man arti, tu man sava,
Tu – mano Lietuva!

Kalboj tėvų,
Tyliojo širdy draugų,
Tu man arti, tu man sava,
Tu – mano Lietuva!

Su rūtele, su balta lelija,
Skautijos vėliava žalia,
Tu man arti, tu man sava,
Tu – mano Lietuva!

(Atkelta iš 1 psl.)

nės bei religinės organizacijos, uždrausta visa iki tolėjusi laisva spauda. Legaliai veikti buvo palikta vien apie 700 žmonių turinti, ir daugumoje ne iš lietuvių susidedanti, komunistų partija, kiekvienu momentu pasiryžusi įvykdyti kaip nacionalinę, taip ir žmogiškumo išdavyskę.

Lietuva, Latvija ir Estija, o tam tikru laipsniu ir daug vidurio Europos tautų, tapo naujomis rusiško imperializmo kolonijomis.

Labai nukentėjo visos tautinės mažumos. Pvz., žydai beveik visa 100% prarado labai gausias nacionalinių mažumų teises, kurias turėjo nepriklausomoje Lietuvoje. O turėjo netgi ministrą žydų reikalams!

Visame okupacijos periode lietuvių tauta kovoje už savo ir kitų tautų laisvę paaukojo daug savo sūnų ir dukterų. Rezistencinė kova prieš rusiškai komunistinius okupantus tebesitęsia visose pavergtose tautose.

1939 m. rugpjūčio 23 dienos data yra pati siaubiau-

mui – laisvėje ir išeivijoje – niekad nėra užbaigtas. Pasirinkus aiškiomis gairėmis nusakytą kelią yra daug lengviau siekti tikslo ir – Jūsų rankose dabar yra tęstinumas bei kelio kryptis ir tąsą.

Linkim Jums būti vertais savo pirmakūnų ir, žengiant pirmyn, paskui save palikti sektinas ir pasididžiutinas gaires.

Linkime, kad Jūsų gretose ir toliau bręstų didieji mūsų vadovai ir veikėjai. Linkime, kad Jūsų širdyse niekadose neišdiltų duotasis pažadas –

DIEVUI, TĖVYNEI ir ARTIMUI!

(d)

Rugpjūčio dvidešimt trečioji...

giausia XX amžiaus data. Ir kol Hitlerio-Stalino slap-
tas sukalbis viešai pasaulyje dar nepasmerktas ir nepaskelbtas pačiu didžiausiu XX a. nusikaltimu prieš Taiką ir žmoniškumą, tol negali būti tikros taikos netgi tada, jeigu bus sunaikintos visos masinės naikinimo galinės nešti raketos.

Nors abu – Hitleris ir Stalinas – yra pasmerkti ir prakeikti, tačiau jų "kūrybos" vaisiais vis dar tebesinaudojama kaip normaliu gyvenimo reiškiniu. Ateitis vis dar tebestatoma ant klastos, melo, dviveidiskumo, pataikavimo, apgaulės ir neteisėtumo pagrindo. Nežmoniškumas tebėra pagrindiniu veiklos principu.

Todėl, kad prisiminti visas antrojo karo aukas ir praradimus, kad pareikalauti iš visų pasaplyje galią ir svorį turinčių valstybių pasmerkti ir atšaukti minėtos datos suokalbių, kaip Pabaltijo ir kitų pasaulio tautų didžiausiųjų nelaimių pirmąją priežastį, kviečiame visus vilniečius ir galinčius iš toliau atvykti šių metų rugpjūčio 23 d., 19 val. į Gedimino aikštę. Visus kitus Lietuvos gyventojus kviečiame tą dieną savo miestuose, miesteliuose ir paminėti Hitlerio-Stalino suokalbio tiesiogines ir netiesiogines aukas.

Vadovaujantis švaria sąžine bei žmogiškąją pareigą kviečiame reikalauti, kad TSRS vyriausybė pripažintų tebegaliojančiomis visas taikos metu pasirašytas sutartis tarp nepriklausomų Lietuvos, Latvijos bei Estijos valstybių iš vienos pusės ir Tarybos sąjungos – iš kitos. Būtina reikalauti: kad TSRS vyriausybė kuo artimiausiu laiku pasmerktų Ribbentropo-Molotovo pasirašytą slaptą protokolą ir tuoju pat išvestų savo okupacinę kariuomenę iš Lietuvos, Latvijos bei Estijos, kad nuo kitų vidurinio Europos tautų taptų nuimtas neokolonizmo jungas ir jos taptų pilnai nepriklausomomis, kad TSRS besąlygiškai pripažintų visoms TSRS teritorijose gyvenančioms tautoms visas neatimamas jų teises, kad būtų siekiama ne bet kokios taikos, o tikrai paremtos teisingumo.

Mūsų ginklas – TIESA, mūsų tikslas – LAISVĖ.

Seka parašai...

(LIC)

Lietuvių Studijų Sąjunga Tasmanijoje

Nuo 1986-87 mokslo metų Tasmanijos universitete, Hobarte, veikia Lietuvių Studijų Sąjunga (Tasmania University, Union Lithuanian Studies Society P. O. Box 777 Sandy Bay, Tasmania 7005, Australia).

Tos LS S-gos sumanytoju ir steigėju yra to universiteto dėstytojas Algis Taškūnas.

Sąjungos tikslas supažindinti australus su Lietuva – istorija, kultūra ir dabartine padėtimi. O taip pat apšviesti australiškas emigracines, akademines švietimo bei socialinio aprūpinimo įstaigas su šiame žemyne įsikūrusių tautiečių problemomis.

Dar iki šiol nėra anglų kalba išsamesnio mokslinio darbo apie lietuvišką veiklą Australijoje. Todėl ir Sąjungos tikslu yra sudominti ir paskatinti studijuojančius imtis mokslinių studijų lietuviškomis temomis ruošiant aukštesniuosius akademinius laipsnius, kaip magistro ar doktoratą.

Sąjungos veikla Hobarte jau susilaukė dėmesio profesūros ir studentijos tarpe.

1987 balandžio 30 Tasmanijos universitete auditorijoje, gausiai susirinkusiems lektoriams ir studentams, universiteto fakulteto narys Algis Taškūnas, gerai paruoštoje paskaitoje "Captain Cook and professor

George Forster: first Australia's contacts with Lithuania" supažindino su, prieš daugelį metų gyvenusio, gamtos mokslininko darbais Australijoje, o vėliau ir Vilniaus universitete. Paskaita labai ryškiai iškėlė Vilniaus universiteto senumo reikšmę pasaulyje ir tenai buvusį aukštą mokslo lygį.

Tų pačių metų birželio 15 dr. Jan Pakulski, sociologas, skaitė paskaitą "Sociologijos galimybės lietuviškoje studijoje". Išsamiai nušvietė klausytojus apie lietuvių politinę išeivijos veiklą, kultūrinę darbuotę, pažymėjo lietuvių veržlumą į mokslą ir siekimą geresnių ekonominių sąlygų, bendruomeniškumą ir tautines aspiracijas.

Rugsėjo 14 dieną buvo paminėta 15 metų mirties sukaktis tyrinėtojo, keliautojo ir mokslininko Olego Truchano atlikusio Gordono Franklino upių baseinų ir Pedder ežero tyrinėjimus. Jo tragiška mirtis, (nusken-
do upėje), sutrukdė tolimesnius, labai vertingus, dar niekieno nedarytus, Tasmanijos žemyno ir vandenių tyrinėjimus.

O. Truchanas priklausė gamtos apsaugos bei kraštotyros draugijoms ir buvo mokslinių bei valstybinių įstaigų patarėju ir patiks-

(Nukelta į 6 psl.)

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės

VII Seimo nutarimai

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės VII seimas, susirinkęs 1988 m. birželio 28-30 dienomis Toronte, Kanadoje, susidedantis iš Lietuvių Bendruomenių atstovų iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Urugvajaus ir Vak. Vokietijos, priėmė šiuos nutarimus.

● Lietuvių tautos nekintamas tikslas yra Lietuvos laisvės atgavimas ir jos valstybinės nepriklausomybės atstatymas, nes tik valstybinė nepriklausomybė užtikrina lietuvių tautos ateitį ir jos pilnutinį išsivystymą. Pagrindinė kova už laisvę vyksta Lietuvoje. Išeivijos pareiga jai toje kovoje talkinti.

● Okupacinis režimas varžo Lietuvos žmonių bendravimą su kitais kraštais. Iš to kilusi Lietuvos izoliacija yra lietuvių tautai kenksminga. Svarbus išeivijos uždavinys prisidėti prie Lietuvos izoliacijos pralaužimo, pilnai išnaudojant visas esamas ir naujai išskylančias galimybes bei progas plėsti ryšiams su tėvynėje gyvenančiais tautiečiais. Artimi ryšiai su tėvyne yra taip pat būtina reikalingi išeivijai, kad ji, gyvendama kitų, nors ir svetimų, tautų tarpe, išliktų gyva lietuvių autos šaka, pajėgi dalyvauti savo tautos kūryboje ir jos ikiminėje kovoje už laisvę.

● Kovos už laisvę poveikumą sustiprintų sovietų pavergtų bei jų kontroliuojamų tautų pastovus ir artimas bendradarbiavimas. Toks bendradarbiavimas vyksta tarp lietuvių, latvių ir estų Baltijos kraštuose ir išeivijoj. Jį reikia tęsti ir gilinti. Būtina plėsti ryšius ir bendradarbiavimą su ukrainiečiais, su kuriais mūsų tautiniai bei valstybiniai interesai itin gerai sutampa.

● Seimas pritaria PLB valdybos 1986 lapkričio 24 d. atsakymui į keturių Lenkijos pagrindinio organizacijų 1984 gruodžio 16 d. pasiūlymą dėl Lenkijos – Ukrainos, Lenkijos – Gudijos ir Lenkijos – Lietuvos sienų. Savo atsakyme PLB valdyba nurodė šias lietuvių santykių su lenkais išlyginimo sąlygas: Santykių išlyginimui būtina, kad lenkų tauta pilnai ir be sąlygų pripažintų ir gerbtų Lietuvos nepriklausomybę ir teritorinį integralumą su sostine Vilniumi ir Vilniaus kraštu kaip vientisa ir neatskiriama Lietuvos dalimi. Tikraja Lenkijos – Lietuvos siena mes laikome jų istorinę ribą, kuri galiojo iki paskutiniojo jungtinės Abiejų Tautų Respublikos padalinimo 1795 m., ten kur ji nėra jokia sutartimi pakeista, tačiau sutinkame, kad esamos faktinės Lenkijos – Ukrainos, Lenkijos – Gudijos ir Lenkijos – Lietuvos sienos turi pasilikti ir turi būti laikomos nepažeidžiamomis tiek iš vienos, tiek iš kitos pusės, nežiūrint bet kurios tautos ar valstybės teisinių istorinių ar etninių teritorinių pretenzijų. Tos pretenzijos galės būti sprendžiamos tik gera valia sudarytais laisvais ir lygiais susitarimais tarp laisvų ir nepriklausomų tautų po jų išsivadavimo.

● Mes smerkiame Molotovo – Ribbentropo paktą ir jo slaptausius protokolus. Tai buvo kriminalinio pobūdžio suokaltis, neturintis jokios teisinės galios nei tuos protokolus pasirašiusių Sovietų Sąjungos ir Vokiečių Reicho atžvilgiu, nei tuo labiau jų suokaltio aukoms, jų tarpe ir Lietuvai. Seimo nuomone, šiuo metu svarbiausias išeivijos uždavinys yra raginti laisvojo pasaulio valstybių vyriausybes, parlamentus bei visuomenę, kad jos reikalautų Sovietų Sąjungą panaikinti Molotovo – Ribbentropo suokaltio padarinius – Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją bei aneksiją. PLB valdybai pavedama rūpintis, kad to suokaltio metinės – Juodojo kaspino diena, rugpjūčio 23, būtų kasmet tinkamai paminėta, o ypač sekančiais 1989 metais, suokaltio 50 metų sukakties proga. Tada turėtų būti suruoštos plataus masto manifestacijos Europoj, Šiaurės ir Pietų Amerikoj ir Australijoj, kurios atkreiptų pasaulio dėmesį į Molotovo-Ribbentropo susitarimų aukas ir jų pasekmes kenčiančias lietuvių, latvių bei estų tautas.

● Seimas paveda PLB valdybai pasirūpinti, kad tinkamu būdu vėl būtų pasiūstas Sovietų Sąjungos vyriausybei Lietuvos Laisvės Lygos paruoštas dokumentas pavadintas Moraliu ultimatumu. Šį dokumentą 1979 m. Lietuvos Laisvės Lyga pasiuntė Brežnevo vyriausybei, bet nesulaukė jokio atsakymo.

● Seimas ragina veikti laisvojo pasaulio valstybines institucijas ir visuomenės opinią dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimų Lietuvoje ir reikalauti, kad Sovietų Sąjunga išlaisvintų visus sąžinės kalinius bei tremtinius ir pilnai rehabilituotų neteislingai nuteistus bei ištremtus asmenis, o nusikaltimų prieš žmoniškumą vykdytojai turi būti patraukti atsakomybėn.

● Išeivijoj ruošiamuose raštuose, memorandumuose, informaciniuose leidiniuose ir vadovėliuose svarbu svetimiems ir saviems nuolat priminti sovietų dirbtiniu būdu ir trėmimais įvykdytą Šiaurinių Rytprūsių – Mažosios Lietuvos sunaikinimą ir dabar vykdomą lietuvių tautinį bei religinį persekiojimą ir prievartinį rusinimą Karaliaučiaus srityje ir Gudijai priskirtame Rytų Lietuvos Gardino – Brėslaujos krašte.

● Išeivijos pareiga kreiptis į tarptautines ekologines organizacijas ir visuomenės opinią, keliant plataus masto aplinkos taršą Lietuvoj, už kurią atsakinga okupacinė administracija, nes ji forsuoja skubius didelio masto pramonės bei energetikos projektus ir sudaro sąlygas besaikiam cheminių trąšų naudojimui žemės ūkyje. Turime reikalauti, kad Ignalinos branduolinę jėgainę būtų įtaisyti visi galimi gyventojų ir aplinkos apsaugos įrengimai, kurie būtų paveikūs tiek jėgainei normaliai veikiant, tiek katastrofinių nelaimių atvejais.

● Seimas ragina dėkoti po piežiui Jonui Pauliui II už jo didelį palankumą lietuvių

tautai ir jo prašyti, išlaikant Lietuvos prijungimo prie Sovietų Sąjungos nepripažinimą, sujungti Lietuvos sostinę Vilnių su Lietuvos bažnytine provincija.

● Visuose kraštuose, kur vyksta kaltinamųjų karo nusikaltimais pajieškos, svarbu organizuoti ir remti, paveikų visuotinių teisės principų gynimą, kad jų būtų laikomasi ir šio pobūdžio bylose. Seimas sveikina JAV LB iniciatyvą išleisti istorinę studiją apie sovietinę ir vokiečių okupacijas Antrojo pasaulinio karo metu, kuri objektyviai nušviestų ir įvertintų to laikotarpio įvykius Lietuvoje.

● Mums svarbu suprasti informacijos kitataučiams reikmę ir sugebėti ją paversti reikalingos politinės akcijos akstinu. Paveikiam informacijos perdavimui reikia ugdyti lietuvių žurnalistus bei publicistus ir skirti didesnę dėmesį žinioms iš Lietuvos mūsų pačių spaudoje.

● Seimas siūlo PLB valdybai aptarti galimybes steigti lietuvių politinių studijų centrą, kuris vykdytų Bendruomenių pavestus projektus bei savo suplanuotas trumpalaikes ir ilgalaikes programas.

● Šiuo metu Sovietų Sąjungoj vyksta pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos Lietuvos likimui. Lietuvoje laisvės kova stiprėja ir vis drąsiau ir plačiau pasireiškia viešumoje. PLB valdybos uždavinys šias aplinkybes apsvastyti, jas įvertinti ir nustatyti tinkamiausias priemones Lietuvos laisvės kovai talkinti. Seimas įgalioja PLB valdybą priminti VLIKui 1983 m. susitarimą abipusės gybės pagrindu tartis dėl Lietuvos laisvinimo veiklos.

● Seimas skatina PLB valdybą stiprinti ir plėsti PLB fondo veiklą, rūpinantis lėšų telkimu PLB švietimo, kultūros, politinės veiklos ir kitiems darbams, o taip pat remiant Illinojaus universiteto lituanistikos katedros darbą ir jos plėtimą.

● Seimas paveda PLB valdybai jos parinktu tinkamu metu kreiptis PLB VII seimo vardu į visų pasaulio valstybių vyriausybes ir parlamentus su prašymu, kad jie paremtų šiuos reikalavimus:

a) Lietuvos atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos ir jos suverenumo atstatymą pagal 1920 liepos 12 d. Maskvos taikos sutartį tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos, tos sutarties nustatytose sienose;

b) Visų politinių kalinių bei tremtinių išlaisvinimą iš Sovietų Sąjungos kalėjimų, psichiatrinų, priverčiamojo darbo stovyklų ir tremties ir jų grąžinimą į Lietuvą; ir

c) Patraukimą atsakomybėn visų nusikaltėlių prieš žmoniškumą ir lietuvių tautą, kurie įvykdė nusikaltimus Lietuvoje sovietų ir vokiečių okupacijų metu.

● Seimas ragina visų kraštų lietuvių Bendruomenių valdybas remti Vilniaus katedros peticiją, renkant parašus lietuvių ir svetimtaukių tarpe, kad katedra būtų grąžinta Lietuvos Katalikų Bažnyčiai ir jos tikintiesiems.

1 Seimas įvertina ir užgia Lietuvos Kronikos Sąjungos darbą. Ji paskleidžia laisvame

pasaulyje konkrečius faktus apie žiaurų Lietuvos tikinčiųjų persekiojimą ir žmogaus teisių pažeidimus. Seimas ragina visus lietuvius paremti šį reikšmingą darbą kovoje už tikėjimo laisvę Lietuvoje.

● Seimas įpareigoja PLB valdybą puoselėti įvairaus pobūdžio Lietuvos pagrindinio spaudos perspausdinimą išeivijoje ir jos vertimą į kitas kalbas.

● Seimas skatina visų kraštų Bendruomenes išsaugoti išeivių pėdsakus. Kraštai, kurie dar neparašė savo išeivijos istorijos, raginami skubiai rinkti medžiagą istorijos išleidimui arba ją pervesti archyvams. Ypačingą dėmesį atkreipti į uždarytų ar uždarymų lietuviškų parapijų, institucijų ar namų dokumentus, archyvus ir kitą istorinę medžiagą.

● Seimas prašo PLB valdybą tęsti kultūrinę paramą, Pietų Amerikos Lietuvių Bendruomenėms:

a) Siųsti muzikinius vienetus, solistus ir kitus menininkus koncertuoti į Pietų Amerikos lietuvių kolonijas,

b) Padėti Pietų Amerikos lietuvių Bendruomenėms gilinti vietinę kultūrinę veiklą, pasiunčiant lietuvių kalbos mokytojų, tautinių šokių vadovų, chorvedžių ir jaunimo darbuotojų,

c) Organizuoti Pietų Amerikos lietuvių saviveiklos kolektyvų bei atskirų menininkų išvykas į Jungtines Amerikos Valstijas ir Kanadą,

d) Paskirti asmenį Pietų Amerikos kultūros ir švietimo reikalams, kuris palaikytų ryšį su Pietų Amerikos lietuvių Bendruomenėmis ir informuotų PLB valdybą kurioje srityje ir kam ten pirmiausia reikalinga parama.

● Seimas ragina visų kraštų Bendruomenių valdybas skatinti ir sudaryti sąlygas lietuviškam jaunimui lankyti lituanistines mokyklas, dalyvauti jaunimo organizacijose, stovyklose, šokių grupėse, choruose ir įvairiuose lituanistiniuose seminaruose.

● Seimas prašo PLB valdybą atkreipti ypatingą dėmesį per kraštų valdybas į lietuvių kalbos mokymą mišrių šeimų nariams. Tam rekomenduoja paruošti tinkamus vadovėlius, garsajuostes ir kitas modernias mokymosi priemones ir informuoti visuomenę kur tas priemonės galima įsigyti.

● Seimas ragina visus lietuvius remti Vasario 16 gimnaziją ir siųsti į ją savo vaikus. Seimas įpareigoja PLB ir kraštų lietuvių Bendruomenių valdybas sudaryti komisijas ar paskirti

asmenis, kurie rūpintųsi parama Vasario 16 gimnazijai, mokinių jai telkimu ir pravestų vajų gimnazijos pilies remontui.

● Seimas skatina visų kraštų Bendruomenes remti Ilinojaus universiteto lituanistikos katedrą ir jai verbuoti studentus. PLB valdyba prašoma ištirti galimybes praplėsti jos paskaitų kursus įtraukiant Lietuvos istoriją, geografiją, geologiją bei ekologiją.

● Seimas prašo PLB valdybą ir lietuvių visuomenę remti lietuvių jaunimo veiklą, jaunimo kongresų idėją ir Pasaulio lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos, Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus Jaunimo Sąjungų darbus ruošiant VII-ąją Pasaulio lietuvių jaunimo Kongresą Argentinoje, Brazilijoje ir Urugvajuje 1991-1992 metais.

● Seimas ragina visų kraštų lietuvių Bendruomenes remti Trečiasias Pasaulio lietuvių sporto žaidynes, įvykstančias 1988 metais Australijoje.

FOLDING CARTONS

Canton Michigan Based Carton Co. looking for glue machine setup person, also bobst operator. Hourly wage commensurate with experience.

Call 1-313-397-2638 or send letter or resume to: P. O. Box 87068, Canton, Mich 48188 (31-40)

REGISTERED NURSES

At last there is finally a hospital that offers Monday - Friday nursing positions as well as Baylor positions on the beach.

Competitive salary and benefit package available including critical care differential. If you enjoy flexible scheduling and decentralized program, please send resume and salary history to:

Wilson Gaillard
Personnel Director

ALBEMARLE HOSPITAL

P.O. Box 1587
Elizabeth City, NC 27906-1587
or CALL COLLECT
(919) 331-4605

EOE

CNC MACHINIST

Experience on monarch VMC or a Bridgeport Series Numeral II. Must be able to do own set ups and some programming. Overtime and good benefits.

UNISON CORP.

1601 WANDA
FERNDAL, MI 48220
313-544-1330 (26-32)

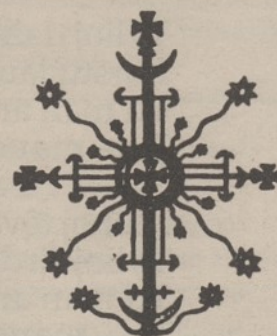
IMMEDIATE OPENING FOR EXPERIENCE BRIDGEPORT OPERATOR/SET UP

Must have 5 years experience setting up running prototype and aircraft work. Clean air conditioned shop.

Steady work for days & night work. Liberal benefits & overtime.

Call 313-977-2900

An Equal Opportunity employer (29-31)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

KŪRYBA IR MOKSLAS

NEVADA Jono Dovydeno fotografijų vaizduose Jonas Kiznis

Jono Dovydeno, iškilaus fotografo, albumas NEVADA yra dailiai sudarytas. Tai puošniai išleista didelio formato fotografijų knyga (12x12) talpinanti 136 fotografijas. Knygos 5 skyriai pažymėti vaizdais iš knygos būdingu kiekvienam skyriui.

Trečiame knygos puslapyje dedamas knygos pavadinimas su papildomu požymiu: NEVADA, A. JOURNEY. JONAS DOVYDENAS. Introduction by Gail Buckland, Undermountain Press, 1987. Library of Congress Cataloging-in-Publication Data. Dovydenas, Jonas. Nevada, a journey. 1. Photography, Artistic. 2. Nevada — Description and travel — Views. I. Title. Edited by Christopher Bamford, designed by Lance Hidy, printed by Meriden-Steinhour Press.

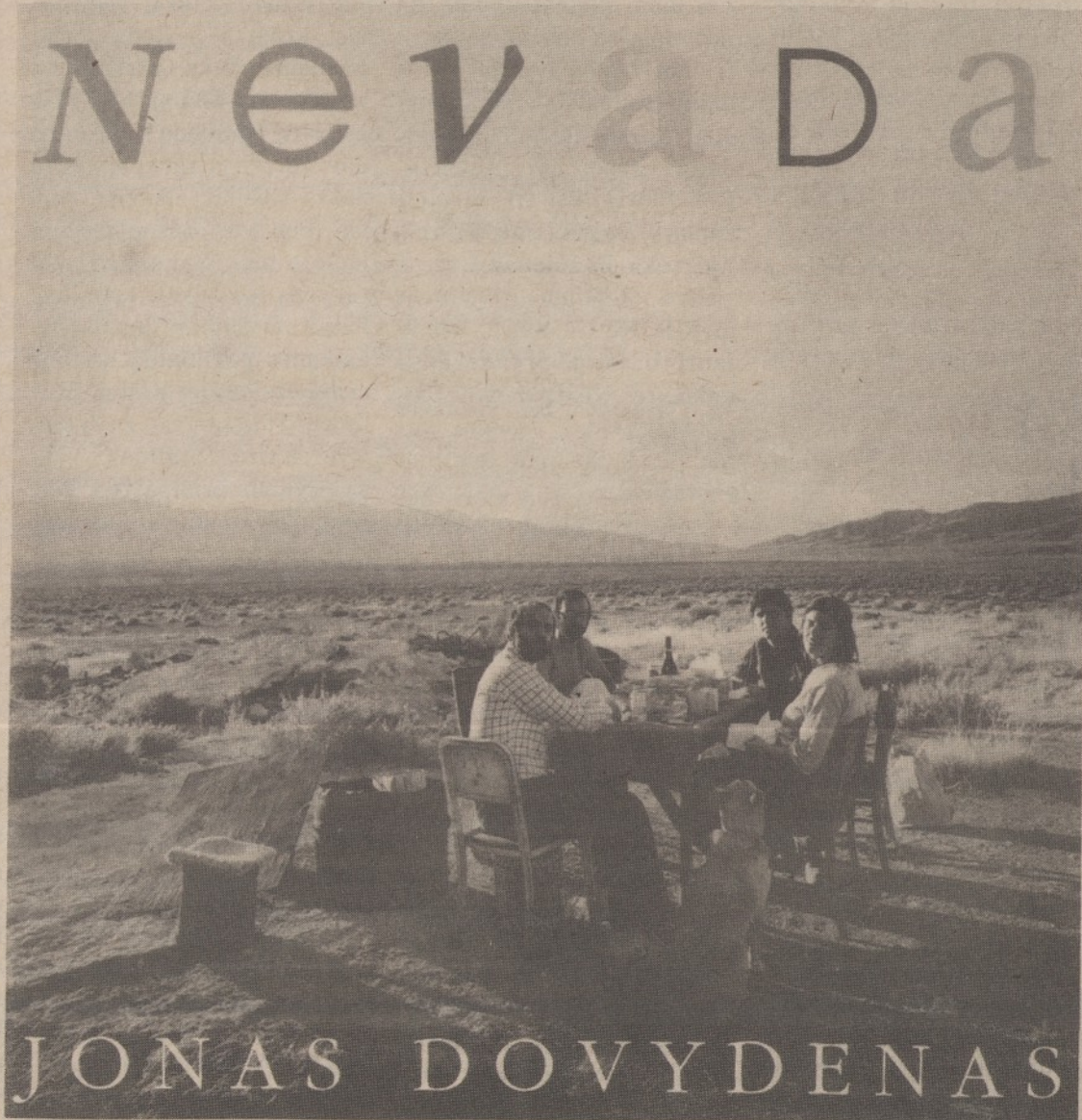
Kokios idėjos ar išpūdžiai pakurstė J. Dovydeną pradėti NEVADA, A. JOURNEY pasako jis pats knykos aplanke: Vairuodamas pro fermą jūs galėtumėt pastebėti du ar tris dirbančius žmones, dulkėse taisančius tvorą, ir vienas jų būtų savininkas viso, ką akys gali apžvelgti iki horizonto, o kitų turtas neperpildytų jų karsto, ir jūs turėtumėt atspėti, kuris jų yra kas? Nevados dulkių ir smėlio

sukūriai apžeria kiekvieną, ir čia aš radau temas savo knygai.

Knygos įvado pradžioje Gail Buckland sviedžia netikėtą ištarmę: IN THE BEGINNING, ALL THE WORLD WAS AMERICA. Ši "imperialistinė pretenzija" priskiriama filosofui ir politikui John Locke (1632-1704). Ją galima suprasti prisiminus, kad prieš tūkstančius metų visa žemė buvo neapbrėptų galimybių plotai kaip ir Amerika XVII amžiuje.

Nevada kartais vadinama sidabrine — apie XIX a. vidurį ten rasta sidabro. Pirmą kartą Nevadoje J. Dovydenas lankėsi 1959 būdamas atostogose, atliekant karinę tarnybą aviacijoje. Nuo 1969 m. jis ten jau dažnai būvodavo, kartais net mėnesiais užtrukdavo panūdęs fotografuoti. Knygos kompozicija galutinai nuspręsta 1978 m. Paskutinė fotografija padaryta 1980 m. Tuo metu autorius gyveno Chicagoj. Jo knyga turėjo parodą Chicagos Meno Institute, Meno Muziejuje, Kongreso Bibliotekoje, Northeastern Nevados Muziejuje, tarp kitko, ir vieno asmens parodų daugelyje privačių galerijų.

Po Las Vegas, Reno yra antras didumu miestas Nevadoje. Čia J. Dovydenas

Nevados prerijoje ... Knygos autorius Jonas Dovydenas su draugais ir žmona.

susituokė su Elizabeth Dayton Silver Bells — Sidabrinų Varpų Koplyčioje. Dabar jis su šeima gyvena Lenox, Massachusetts.

Nevada, A. Journey juoda balta vaizdais parodyta žmogaus egzistencijos tipai, gal tikriausiai būtų sakyti — jos raida. Žmogus gamtoje, fermų aplinkoje, indu strijos sufabrikotu kūrinių komplekse. Tai realūs vaizdai. Savo egzistencija

jie yra sutverti. Tuo būdu jie gina įgimtą identitetą.

Nevados pirmieji vaizdai yra horizontų įrėmintos neapžvelgiamos tulumos, kertamos greitkelių, tiesiai šaunančių per lygumas iki horizontų ir dingstančių už jų ribos. Žolingi slėniai, tarpkliai priaugę medžių — gaivi dekoracija smėlio lygumom. Stypso vieniši medžiai, lyg paklydę, Nevados platybėse. Tai vis vaizdai gyvos laisvos gamtos, melioratorių neišniekintos, nesužalotos.

Žmogaus gamtos sambūvy abu partneriai yra aktyvūs. Vėdo išraiška pasako žmogaus santykį su išore ir jo emocinę būseną. Įvado autorius tai pabrėžia Michelangelo Buanarro ti teigimu: Per akis širdis yra matoma veide. Nevados žmogus J. Dovydeno technikoje savim pasitikintis individas, ramaus atviro veido su šypsena, kartais be jos, kasdienos buitinių aplinkoj. Jų veiduose plazdanti emocija yra estetiškas efektas, natūrali funkcija dailės kūrinio. Mūsų dienų fotografija jau ne nuo šiandien yra tapusi savita dailės šaka.

Nevados, A. Journey antrosios dalies didžiūma yra žmogaus veidų studija, žmogaus biustų ir pilno ūgio žmonių jų pačių sufabrikutuoj aplinkoj. Ar senas veidas, padengtas raukšlių tinkleliu, ar šviesus lygus jaunuolio — vienodai yra kupini rimties, pasitikėji-

mo, savitos būsenos. Tai lyg kontrastas ir atsakymas permainingai Nevados stichijai, protu ir valia kūrenčio sau gyvenimą.

J. Dovydeno Nevada, A. Journey sandaroj ryšku užmojis parodyti, kaip pirmą kartą laukinė Nevada virto civilizuota provincija, matoma Las Vegas struktūrų vaizduose. Šis ilgas kelių šimtmečių kelias, iš pirmų amžių į XX amž. technologijos kraštą, yra lyg pasivaikščiojimas dailės kūrinių galerijoje. Ar keliautojas yra laimingesnis kelionės pradžioje, ar pasiekęs Las Vegas, priklauso nuo jo prigimties: ar jis romantikas ar realistas, mūsų mato herojus technokratas, kompiuterių kūrėjas-valdovas ir jų vergas.

Trečioje knygos dalyje tarp puošnių gamtos vaizdų Nevados gyventojas jau turi mūsų amžiaus įrengimus. Matome jį šeimos aplinkoj, visuomenės sambūriuose, pramogaujant ir ilsintis.

Ypatinga kontrastingu vaizdu, yra 67-ta fotografija, kurioje susitinka pirma vaizdė Nevada su XX-tu amžiumi. Keturi apie stalą, ir į juos spoksantis šunelis, atrodo lyg būtų iš kitos planetos kažkaip patekę į laukinę Nevados plotus... Tarp jų yra knygos autorius, kiti du gal Nevados gyventojai — John Potamites, Dennis Ginosi — ir

(Nukelta į 6 psl.)

Nevados fermoje ...

NEVADA...

(Atkelta iš 5 psl.)

Elizabeth Dayton žvelgian-
ti į šunelį. Kyle Hot
Springs, 1978.

Rauplėtas, akmenuotas
žemės paviršius ar vešli la-
pija yra patrauklus paska-
tai žaisti šešėlių šviesulių
kaita, ar šviesos tonų ir
pustonių ritmu (68, 69).

Knygos trečiosios dalies
turinį pajavirina ir pratur-
tina žmogaus glaudi drau-
gystė su arkliu ir šunim
(61, 63, 64, 70, 75), vertin-
gais jo draugais — talki-
ninkais. Tai lyg būtų žmo-
gaus humaniškumo praplė-
timas gyvulių kategorijos
dimensijs. Tačiau neuž-
mirština, kad žmogus savo
keturkojus draugus - talki-
ninkus kartais žiauriai iš-
naudoja lygiai kaip ir savo
artimą žmogų.

Ketvirtoje knygos dalyje
žmogaus nėra — tik jo pėd-
sakai: fermos, jų įrengimai
ir visa kas su jom susiję.
Nevados introdukcijos au-
toriaus akis grubokoje bui-
tyje randa daug prasmin-
gos tvarkos, net elegancij-
jos, nes visa tai derinasi su
atšiaurios gamtos aplinka
— lyg atskiri daiktai būtų
iš žemės išaugę... Ir jis
daro tokia išvadą: Nevados
tradicija yra įstatymas —
dėsnis daugiau žemės negu
žmogaus.

Nevados introdakcijos
autorius yra romantikas, ir
jam Las Vegas, Nevados
dalis, neturi tos prasmės
nei žavesio kiek pirmąkart
Nevados gamta, jos žmo-
nės, jų kūriniai.

Jono Dovydeno Nevada,
A journey yra pažintinis
dailės kūrinys, antropoligi-
nė studija, žmogaus jo bui-
ties raidoj savitos gamtos
ir technologinės pažangos
sanveikoj. Tame komplekse
išryškėja Nevados žmogus
— individas.

Knyga dedikuota: For
Molly and Bill, who love and
endure Nevada.

Knyga įrišta į kietus vir-
šelius aptrauktus pilka dro-
be. Dailus aplankas, pa-
puoštas dviem vaizdais iš
knygos: priekinėje aplan-
ko daly minėta 67-ta foto-
grafija, nugarinėj daly 75-
ta fotografija: fermos kie-
mas žiemą, žmogus per kie-
mą veda arklį. Ji laikoma
poetiškiausia iš knygos fo-
tografijų. Knygos kaina
\$45.00.

Čia apkalbėta J. Dovyde-
no knyga nėra nei jo pirmu-
tinė, nei paskutinė. Jo yra
knyga apie Chicagos archi-
tektūrą, ir kiti panašūs lei-
diniai. Yra paruošęs knygą
apie etnines vestuves (ten
būtų ir lietuviškos vestu-
vės). Ruošiama knyga apie
Afganistaną. Ten buvo nu-
keliavęs du kartus.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ų

Ar tikrai prabilo sąžinė *Vladas Vijeikis*

Mano draugas Florijonas
yra labai švelnaus būdo. Jis
net muselės neužmuša, nors
ji jam kanda lyg kokį sal-
dainį radusi. O Florijono
oda kieta. Muselei tenka
daug vargo, kol prakerta.
Bet Florijonas tik mosteli
ranka: "skrisk sau kitur".
Tai toks Florijonas.

Bet šiandien jis buvo
įpykęs. Ne tik musę, bet ir
jautį buvo pasirengęs nu-
galabiti. Neatpažinau Flo-
rijono. Veidas, rankos, ko-
jos buvo pasiusio inirtimo
ekstazėje.

— Ar matei? Ar skaitei?
— Florijonas drebtelėjo lai-
kraštį prieš mano akis, bet
taip, kad perplyšo į kelias
dalis. Čia jau tikrai supra-
tau, kad Florijonas piktas.

— Ar skaitei? — vėl šūk-
telėjo Florijonas.

Aš susigužiau nuo jo bal-
so aukštųjų gaidų ir suge-
bėjau išstenėti.

— Je, je.

— Tu nejejuok, bet žvilg-
terėk į tą laikraštį. "Gim-
tasis kraštas". Paskaičiau,
kas parašyta ir apstulbau.
Atverčiau atgal patikrinti
ar tikrai aš skaitau "Gim-
tąjį kraštą". Aš maniau,
kad man kokia hitlerinių

fašistų literatūra pakliuvo.
Patikrinau. Tikrai "Gimta-
sis kraštas". Redaktoriai
pasikeitė. O kas atsitiko su
senaisiais? Manai, kad juos
į Sibirą išgabeno? Jie gavo
dar geresnes tarnybas. Tie
patys tipeliai, tik kita dai-
na. Per tris dešimtmečius
koliojo mus. Sakė, kad mes
tėvynės išdavikai, krimina-
listai. O dabar jau sako,
kad mes per klaidą atsidū-
rėme užsienyje. Kaltas Sta-
linas. Tūkstančiai žuvo Si-
bire. Kaltas Stalinas. Vie-
nas žydelis prisipažino, kad
jis buvo tas, kuris lietuvius
į Sibirą gyveno. Ir nesigė-
dina pasirašyti savo tikrą
pavarde. Todesas. Kažkas
apie Černavės kankinius
prisiminė. Garbė jam, bet
pasivėlino. Ir tik pagalvok.
Tie patys, kurie Stalinui į
visas literatūriškai nemini-
mas vietas bučiavo, šiandien
vėl kitam bučiuoja. Nors
dabar daug atsargiau. Tai,
ką tu manai?

— Taip taip aš...

Bet Florijonas nelaukė
galutinio mano atsakymo.

— Kai aš buvau labai
mažas ir lopšyje gulėjau ir
imdavau rėkauti, kada ne-
buvo laikas tam mano
"glasnost" pasireikšti, man
ikišdavo į burną papkį ir aš
nusiramindavau. Ar supra-
tai palyginimą? Dabar So-
vietijoje kiša papkį į bur-
ną, kurie vadinasi glasnost
ir perestroika ir visi nuty-
la. Sovietijos žmonės pri-
pratę kentėti. Prieš tą ken-
tėjimą labai gera straisni
parašė sovietinis rašytojas.
Evtučenko. Jam daugiausia
nepatinka, kad buvo suma-
žinta degtinės gamyba. To
posėkoje išnyko cukrus, ku-
rio ir taip mažai buvo visais
laikais. Negalėdami pirkti
degtinės, išradingi Sovieti-
jos piliečiai patys ėmė ga-
mintis alkoholį. Bet ne visi
sugeba. Kažkur tai Evtu-
čenko išgėrė degtinės pa-
darytos iš pomidorų. Gerai,
kad daktarai ištrenuoti,
ką tokiais atvejais daryti.
Atitaisė jo kojas į pirmą-
tę padėti.

Žinodamas Florijono po-
linkį į linksmybę teikian-
čius gėrimus, sakau:

— Visų šitų faktų aki-
vaizdoje, turbūt nenorė-
tum gyventi Sovietijoje?

— Kuo tu mane laikai?
Durnium? Žinoma, yra ir

gerų atvejų. Stovėdamas il-
gas valandas eilėje, kad nu-
pirkti degtinės, išsipagi-
riotum iš pereito karto ir
galėtum vėl naujai pradėti.
Bet jeigu koks biesas iš-
pirktų ir tu negautum? Tai
kur eiti ir ką daryti. Sovie-
tiniai piliečiai išradingi.
Jie geria langams valyti
skistymą, a u t omobiliams
atvėsintį reikmenis, suge-
ba net iš varnišo ištraukti
alkoholį. Ką gi darysi jeigu
esi desperacijoje? Bet ne
man. Amerikoje įpratau į
tikrą produktą ir tuoju
atskirčiau ar čia nebus tik
langams valyti skistymas.

Gavęs mažą progelę įsi-
terpiau su klausimu:

— Florijonai, ar tu ne-
randi bent krislelio džiaugs-
mo iš tos glasnost?

— Randu, — šūktelėjo
Florijonas. — Man labai pa-
tinka pagalvoti, kaip raitosi
tie visoki sliekai, kurie ne-
žino į kurią skylę lysti. Man
patinka pagalvoti apie tuos,
kurie turėjo automobilius
su šoferiais, o dabar ko ge-
ro reikės prarasti. Man
linksma pagalvojus, kad tie
patys sliekai neteks savo
vilų Palangoje.. Džiaugs-
mas apima, kad komunistų
partijos padlaižiams nebe-
bus atskirų krautuvų. Teks
stoti į eilę, kaip ir kiti mir-
tingi piliečiai. Nebevažinės
jie atskirais traukiniais.
nebevalgys jie tokių ska-
nėstų, kurie paprastam pi-
liečiui tik sapne sapnuoja-
si. Tas pats Todesas, anks-
čiau paminėtas, savo straip-
snelyje verkia, kad jiems
bėgant iš Lietuvos Zarasuo-
se buvo apšaudomi užker-
tant kelią į Sovietiją. O
kiek žuvo žmonių norinčių
pabėgti iš Sovietijos? Čia
buvo tik sovietinė įtaka.
Nenorėjo išleisti iš Lietu-
vos. Kas nori prarasti to-
kius gerus piliečius, kaip
Todesas. Kiek buvo baurių
keiksmų atspausa laikraš-
čiuose mūsų adresu. Ar su-
skaitytum? Šia proga aš tau
noriu priminti Aizopo pasa-
kėčią apie liūtą ir žmogų.
Atsimeni? Žmogus sutikęs
liūtą sužeidė jį ir dar metė
keikiantį žodį. O liūtas ki-
tą kartą susitikęs pareiškė,
kad jo žaizda užgijo, bet
keiksmo jis neužmiršo. O
aš neužmiršau nei keiksmo
nei žaizdos. Tūkstančiai
metų praeis, o raštai bylos
apie mūsų kančias. Ir tegul

"Gimtojo krašto" rašyto-
jai iš kailio neriasi, bet
Kaino dėmė nenuplaunama.

— Florijonai, — paste-
bėjau, — atvažiuojančius iš
Lietuvos priimi ir dar vaiši-
ni skaičium. Vežioji, kur jie
nori važiuoti. Tai kaip tas?

Florijonas ilgai negalvo-
jo. Ir tuoju man atpylė.

— Kiekvieną lietuvių my-
liu, nors jis ir komunistas
būtų. Ružavų neapkenčiu,
bet čia kitas klausimas. Ir
jeigu lietuviai nori gyven-
ti komunizme, socializme,
fašizme ar kitokiame izme,
aš sutinku ir prisitaikysiu.
Bet nekenčiu maskolbernių.
Mano seneliai jų nemylėjo,
mano tėvai taip pat. O aš
pajutau tokį jų rimbą ant
savo nugaros, kad ir dabar
jaučiu. Pamatau televizijo-
je Kremliaus bokštą ir ser-
gu tris dienas. Ne dėl vaiz-
do. Pagiriomis. Reikia gi
kuo nors tą baisų vaizdą už-
mušti.

Pritariau Florijonui. Mes
ėmėme mušti tuos baisius
vaizdus. Dėkojome Dievui,
kad nereikia naudoti lan-
gams valyti skistymo, nors
Amerikoje mažiau pavojin-
gas negu Sovietijoje.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• PATRIA prekybos na-
muose, 794 E. 185 Street,
Clevelande, yra didelis pa-
sirinkimas vietinių ir im-
portuotų maisto produktų,
įvairių skanumynų, lietuviš-
kos juodos duonos, o dova-
nų skyriuje yra gintaro,
plokštelių, audinių, knygų ir
lietuviškų sveikinimo korte-
lių. Prašome atsilankyti. Te-
lefonas 531-6720.

Tool & Die
Maker

Alpha Metals Inc., the world leader in
the manufacture of solder based pro-
ducts & related test equipment, has an
immediate opening for an experienced
Tool & Die Maker in its fully air con-
ditioned & equipped Tool & Die Dept.

In this position, you'll be responsible
for repairing, maintaining & building
both progressive & compound dies
used for precision stampings sold to
the electronics industry. Position re-
quirements are a minimum of 10 years
industrial exp. & a high school or voca-
tional school degree. Proficiency with
working tolerances of at least .001 of
an inch is required.

Alpha Metals Inc. offers a starting sala-
ry of up to \$15.49 per hour as well as a
comprehensive benefits package (in-
cluding 12 paid holidays).

Please send resume with salary history
to:

PERSONNEL DEPT

Alpha Metals Inc.

600 Route 440,
Jersey City, N.J. 07304
201-434-6778

equal opprt employer (M/F/H/V)

Ekskursijos į Lietuvą

Vilnius ir Kaunas spalio 10-19 \$1,695.00

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600
iki 11 v. r. ir po 6 v. v.
(416) 245-9990

Ant. Mėkūnas

Žiupsnelis atsiminimų (3)

Apie kardinolą Vincentą Sladkevičių ir iškilmes Romoje

Vitalis Žukauskas

Iš jėzuitų gimnazijos Tarpdiacezinėn Kauno Kunigų Seminarijon 1939 m. įstojo Vincas Sladkevičius, Jeronimas Stalemėkas, Stepas Tamošiūnas ir aš. O į jėzuitų ordiną, anksčiau buvo priimtas Povilas Rabiškauskas ir tais metais atliekantis naujokyną.

Pirmojo bolševikmečio metu, po vasaros atostogų seminarijon daug klierikų negrįžo. Iš mūsų kurso 23 studentų grįžome tik 5. Ar tai baimė neiškaus rytojaus, ar pasklidę paskalos apie seminarijos uždarymą (kas vėliau ir įvyko) privertė ne vieną susilaikyti nuo tolimesnių studijų.

Nepabugęs tos nežinios savo pašaukimu nesuabejojė Vincas Sladkevičius ir liko negausių seminaristų tarpe.

Pasikeitimai privertė seminarijos vadovybę perorganizuoti mokslo ir gyvenimo aplinkas ir pritaikyti prie naujai primestų sąlygų.

Po karo — vokiečių okupacijai prasidėjus — seminarijon grįžo dalis "pabėgėlių" studentų ir prasidėjo

normalesnis seminarijos gyvenimas.

Čia ne tik studijų metu, pasivaikščiojimų ir rekreacijos laiku su busimuoju kardinolu bendravome, bet ir už seminarijos bažnyčios esančioje krepšinio aikštėje — irgi akmenuotoje — dažnai kovodavom dėl sviedinio ar vienos "komandos" gretas gynėm.

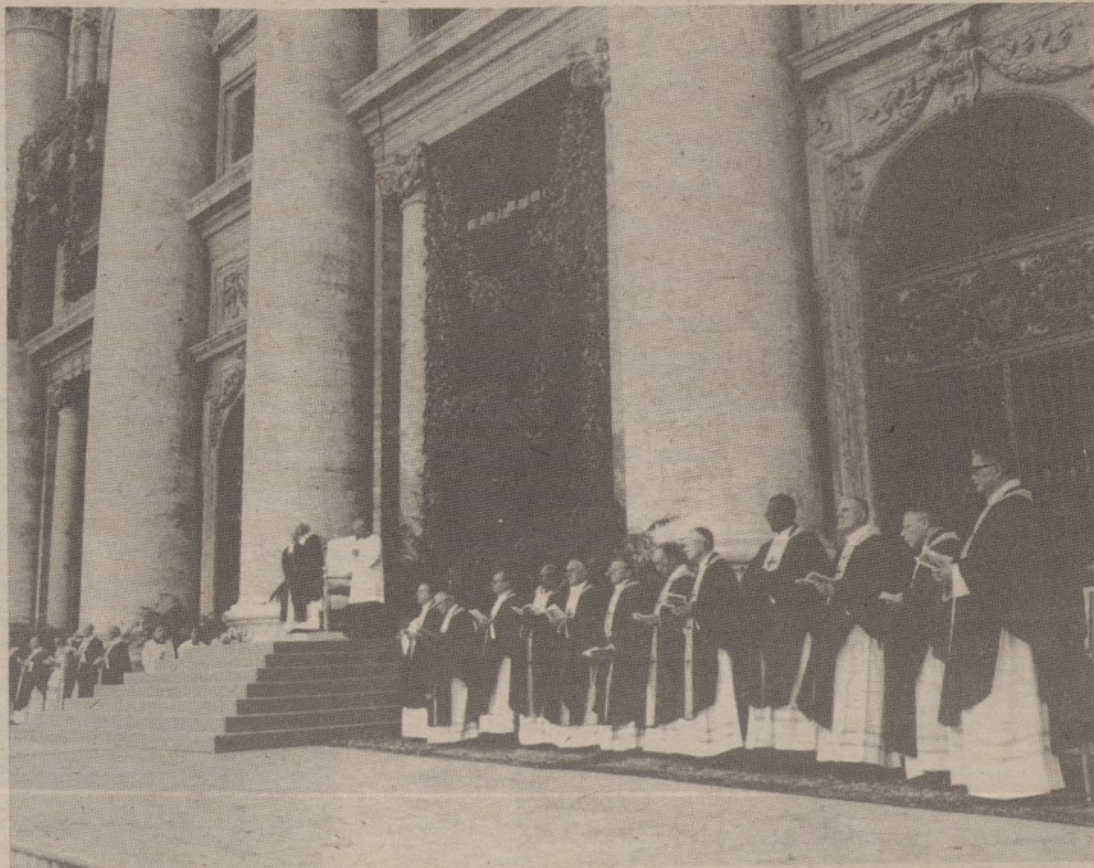
Nuo gimnazijos suolo ir seminarijoj draugiški ryšiai paliko. Pokalbiuose, svarstybose visados jaučiau vyresniojo teologijos studento išmintį, nuoširdumą ir reikalui esant paslaugumą.

Manau, kad seminarijos vadovybei nebuvo jokios abejonės, kad iš to neaukšto ūgio, bet didžios dvasinės potencijos asmenybės, profesorių vadintu Vincuku, ateina bažnyčios tarnybai geras kunigas.

Pagaliau mano apsispre-

dimas, baigus filosofijos kursą, pakeisti gyvenimo kryptį, išskyrė mudu su jau tuomet II kurso teologu ir mažesnius šventimus gavusiu dabartiniu kardinolu.

Ir taip nuo 1942 metų su Jo Eminencija arčiau nesusidūrėm, nors apie jo kon-

Naujieji kardinolai Šv. Petro aikštėje, prieš įteikiant jiems kardinoliškus žiedus. Antras iš dešinės kard. V. Sladkevičius.

J.E. kardinolas V. Sladkevičius su Vliko pirm. dr. K. Bobeliu, dalyvavusiu išlilmėse Romoje.

sekraciją vyskupu ir pergyvenimus žinojau, o lankydamasis Lietuvoje nedrįsau jo aplankyti, dėl suprantamų priežasčių.

★

Dr. K. Valiūnas, kaip buvo tartasi, dėl nenumatytų

kliūčių į Romą negalėjo vykti. Išvykau vienas.

Internacionaliniame Kennedy aerodrome žmonių spustis. Vasaros kelionių sezonas. Bet kiek stebino keleivių tarpe didesnis kunigų skaičius ir keletas vyskupų. Be to kažkokia ekskursantų grupė su Washingtono diacezijos ženklu, kuriuos filmavo 7 kanalo televizijos ekipa.

Skrendant paaiškėjo, kad tai Detroito kabelinės TV operatoriai, kurie specialiai vyko Roman užfiksuoti naujojo Detroito arkiv. Edmund C. Szoka kardinolu paskyrimo iškilmes. Į tas iškilmes vyko apie 350 maldininkų ir Detroito kardinolas emeritas.

Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos vadovybė Romoje ir atvykusieji sutikti kardinolą nežinojo tikslaus atvykimo laiko, nes Lietuvos dvasiškai tik iki Milano turėjo lėktuvo bilietus. Toliau perskridimu teko rūpintis Vatikano pareigūnams susisiekus su Milano kardinolo kanceliarija.

Gavus žinią apie atvykimą kardinolo pasitikti nu-

(Nukelta į 8 psl.)

Apačioje: Jėzuitų gimnazijos III klasės mokiniai su klasės auklėtoju kun. J. Kubiliu, SJ. Pirmoje eilėje, septintas iš kairės, sėdi būsimasis kardinolas V. Sladkevičius. Vidury tarp mokinių - kun. J. Kubilius, SJ. ir šalia jo, pilku megztuku, šio reportažo autorius Vitalis Žukauskas. Už jo trečioje eilėje su baltu kalnieriuku - A. Trainavičius ir paskutinėje eilutėje, ketvirtas iš kairės, - B. Laučka.

Akt. V. Žukauskas sveikinas su vysk. V. Michelevičium, atlydėjusiu į Romą kardinolą V. Sladkevičių.

KARDINOLAS...

(Atkelta iš 7 psl.)

vyko prel. A. Bačkis, prel. L. Tulaba, prel. A. Bartkus, prel. V. Mincevičius, marijonų kongregacijos gen. vadovas D. Petraitis, prel. A. Jonušas, kun. P. Shakalis — Brocktono lietuviškos parapijos klebonas, prof. J. Stukas su žmona ir keletas kitų.

Buvau neramus. Ar pažins mane po 46 nesimatymo metų ar ne?

Ateinantį kardinolą, lydimą prel. A. Bačkio ir vyskupo V. Michelevičiaus lengvai pažinau. Beveik tas pats, mažai pasikeitęs, gal kiek sustambėjęs, bet žiltelėje paausiai ir raukšlės žymėjo jo pergyvenimus.

Susitikus atpažino: Vitalis! ir puolė į glėbius ir dingo 46 metų nesimatymo tarpas. Jo Eminencija pastebėjo, kad esu pasikeitęs, esu kitoks, bet pažino iš karto. Paminėjo, kad atmena jaunystės laikus, kad pamena mano nerimtumą, komiškas išdaigas...

Sekė pasisveikinimas su kitais. Loreta Stukienė, vilkinti tautiniais drabužiais įteikė gyvų gėlių kardinolui. Atlikus sveikinimosi momentus visi patraukė į Romos lietuvių centrą — Villa Lituania.

Susitikimą ir vėliau visus iškilmingus momentus video juoston užfiksavo specialiai Romon atvykęs 144 Lietuvos Vyčių iš Frackville, Bernard Žilaitis.

Atvykus į Villa Lituania kardinolą sutiko vysk. A. Deksnys, šv. Kazimiero kolegijos vadovybė, kunigai, seselės, Vliko pirm. dr. K. Bobelis su dukromis, Laisvosios Europos radijo lietuviško skyriaus vedėjas dr. K. Čeginskas ir atvykę į iškilmes svečiai iš Vokietijos ir kitur.

Naujai paskirtam kardinolui reikalingi kardinoliškos spalvos rūbas — sutana. Kardinolas gyvena už geležinės uždangos. Kaip gauti reikiama išmieras, kad laiku būtų pasiūta ir galėtų dalyvauti iškilmėse? Problema buvo išspręsta. Prel. A. Jonušas gavo leidimą nuvykti Lietuvon ir parūpino reikiamas išmieras. Kardinolas atvykęs Romon jau rado pasiūtus reikiamus rūbus.

★

Birželio 28 dieną didžiojoje Vatikano audiencijoje Vatikano salėje vyko naujųjų kardinolų susirinkimas konsistorija, kuriame popiežius oficialiai į Kardinolų Kolegiją priima naujai skiriamus kardinolus.

Anksčiau konsistorijos buvo žymiai iškilmingesnės, vykdavo šv. Petro bazilikoje, kardinoliški rūbai puošnesni, o kardinoliškos skrybelės pridudavo savotiško orumo. Kardinolų palerinos

Kard. A. Casaroli įteikia popiežiaus raštą pakėlimo kardioliu V. Sladkevičiui.

— togos buvo kelių asistentų nešamos. Popiežių atnešdavo soste dėvintį tiarą.

Dabar viskas supaprastinta ir tokios pompastiškos iškilmių nuotaikos nėra. Gražu, įdomu, paprasta daugiau ar mažiau kasdieniška.

Salė talpinanti per 8000 asmenų buvo pilna. Lietuvių būrys Vatikanan atvažiavo autobusu. Kelios moterys vilkėjo tautiniais drabužiais.

Momentas iškilmingas ir lietuviams labai reikšmingas. Po 400 metų į tarptautinę Kardinolų Kolegiją pateko Lietuvos atstovas — Kaišiadorių vyskupijos apaštalinis administratorius ir Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas tituliarinis Aboros vyskupas Vincentas Sladkevičius.

Naująjį kardinolą Konsistorijon atlydėjo arkiv. P. Marcinkus, vysk. Vladislovas Michelevičius Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinio administratoriaus augziliaras, vysk. A. Deksnys ir vysk. P. Baltakis, OFM.

Vatikano Valstybės sekretorius kard. A. Casaroli įteikė popiežiaus Jono Pauliaus II pasirašytą skiriamąjį raštą naujiems kardinolams.

Kardinoliškų insignijų teikimas buvo sujungtas su liturginėmis ceremonijomis.

Po popiežiaus maldos ir evangelijos kalbėjo popiežius. Sukalbėjus Credo sekė naujųjų kardinolų priesaika Bažnyčiai ir popiežiui.

Įteikiant kardinoliškos spalvos biretą šv. Tėvas kalbėjo:

„Visagalio Dievo garbei ir Apaštališkojo Sosto išti-

kimybei priimkite šį raudoną biretą (biretum rubrum), kaip iškilmingo kardinolystės luomo ženklą, kad net iki kraujo praliejimo gintumėte krikščionišką tikėjimą už taiką ir ramybę Dievo tautos ir už laisvę bei šventos Romos Bažnyčios plėtotę“. Tuomet uždedamas biretas.

Kiekvienam kardinolui yra skiriama viena Romos bažnyčių, kaip pastoracijos simbolis. Mūsų kardinolui skiriant popiežius sakė: „Didesnei Dievo ir šventųjų apaštalų Petro ir Povilo garbei patikime tau titulinę šv. Dvasios bažnyčią (Spirito Santo della Faratella) vardan Tėvo ir Sūnaus ir šv. Dvasios. Kardinolui atsakius Amen. Popiežius apkabina jį linkėdamas Viešpaties ramybės.

Tuomet naujasis kardinolas eina pasisveikinti su iškilmėse dalyvaujančiais kardinolais.

Liturginės ceremonijos baigtos visuotine malda. Buvo skaitoma angliškai, lietuviškai (skaitė kolegijos auklėtinis Jonas Malinauskas), vokiškai, portugaliskai, prancūziškai ir itališkai.

Po popiežiaus palaimini-

mo minia išsiskirstė.

Tos dienos p vakare, Apaštališkųjų rūmų įvairiose salėse naujieji kardinolai turėjo susitikimus su atvykstančiais juos pasveikinti.

Kardinolą V. Sladkevičių sveikino daugelis. Jų tarpe aukštieji Vatikano diplomatinio korpuso nariai, kaip kard. E. Martinez-Somalo, kard. A. Šilvestrini, kard. A. Felici ir daugelis kitų valstybių atstovai. Čia mūsų kardinolas kėlė nuostabą savo kalbų mokėjimu, nes dauguma sveikintojų galėjo susikalbėti savo gimtąja kalba.

Vakare, 7 val. Vatikano soduose vyko kardinolų svečiams vaišės ir susitikimai tik vietos ir atvažiavusieji eik vietos ir atvažiavusieji į šias iškilmes lietuviai, bet ir svetimų valstybių diplomatai, kaip Amerikos ambasadorius prie Vatikano Mr. Murphy su ponia, Vokietijos atstovai ir net Vatikano Valstybės sekretorius A. Casaroli, lydimas prel. A. Bačkio. Tai buvo reta išimtis, kad kard. Ca-

saroli į šį susitikimą atsilankė. Paprastai į tokius susitikimus sekretorius nesilanko.

Gausių svečių tarpe buvo arkivyskupas P. Marcinkus ir Ch. Salatka, vyskupas A. Deksnys ir P. Baltakis, kitų kraštų vyskupai, daug kunigų ir seselių iš įvairių kongregacijų, Lietuvos atstovas Washingtono ir prie šv. Sosto St. Lozoraitis, jr., Vatikano ir L. E. Miunchene radijo darbuotojai, daug svetimtaučių ir jaunimo bei Romoje gyvenantieji ir atvykę lietuviai į šias retas iškilmes.

Čia kardinolas turėjo progos susipažinti ir pasikalbėti su daugeliu asmenų.

(Bus daugiau)

PLASTIC FABRICATORS

Experienced and inexperienced plastic fabricators needed with some field experience. Duties will include fabricating, welding of PVC, polypropylene and field installations. Growing company, steady work with overtime permanent employment, good starting rate. Blue Cross/Blue Shield, uniforms. Call for appointment or apply in person:

FIBERGLASS PRODUCTS
50 Devine Street
North Haven, Conn. 06473
203-281-6161

(29-32)

A. A.

ADAI BILIŪNIENEI

mirus Lietuvoje, jos vyrui VYTAUTUI Vil-

niuje ir broliui JUOZUI BILIŪNUI ir jo šeimai reiškiame giliausią užuojautą.

Aldona ir Juozas
Daniliauskai
Stefa ir Vytautas
Vaikučiai

Brangiam bičiuliui

A. A.

VLADUI KNISTAUTUI

mirus, jo žmoną SALOMEJĄ, dukrą GRAŽINĄ KUDUKIENĘ ir sūnų ANTANĄ su šeimomis giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Edvardas ir Joanna
Stepai

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerių ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Komjaunimo Tiesa 1988.VII.29 atspausdino šį pasikalbėjimą su kardinolu Vincentu Sladkevičiumi

Aktualus interviu

NORIME SUPRASTI VIENI KITUS

Eltos korespondento pasikalbėjimas su Lietuvos katalikų bažnyčios vyskupų konferencijos pirmininku, Kaišiadorių vyskupijos apaštaliu administratoriumi kardinolu Vincentu SLADKEVIČIUMI

„V. Sladkevičius gimė 1920 m. rugpiūčio 20 d. Kaišiadorių rajone. 1939 m. baigė Kauno jėzuitų gimnaziją, po to — Kauno tarpdiecizinę kunigų seminariją. Kunigų įšventintas 1944 m. kovo 25 d. Kunigavo įvairiose Lietuvos parapijose, dėstė Kauno kunigų seminarijoje, turi teologijos licenciatą laipsnį. Vyskupu konsekruotas 1957 m. gruodžio 25 d. Nuo 1988 m. balandžio 26 d. — Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas. Pakeltas kardinolu 1988 m. gegužės 29 dieną, į kardinolų kolegiją įvestas birželio 28 d. konsistorijos metu Vatikane.“

— Konstitucinės nuostatos, kad mūsų visuomenėje bažnyčia atskirta nuo valstybės ir kad kiekvienam piliečiui garantuojama sąžinės laisvė, eina greta. Ilgą laiką valstybės ir bažnyčios santykiuose buvo pabrėžiamas tik nesikišimas į viena kitos reikalus. Tačiau nesikišimas juk neatmeta abipusio pasitikėjimo, bendradarbiavimo. Dabar, mūsų visuomenės persitvarkymo metu, formuojasi nauji požiūriai, labiau atsižvelgiama į žmogaus vidinį pasaulį, dvasingumo problemas. Ką Jūs, kardinole, norėtumėte šiuo klausimu pasakyti?

— Naujo požiūrio reikia visiems. Taip, nesikišimo dėsnių seniai paskelbtas, bet kaip jis buvo vykdomas? Matėme didelį norą Bažnyčią pajungti valstybei. Jei žmogui tik įsakinėjama sėti lauke tą ar kitą, nieko gero nebus. Taip ir čia. Reikalaujant tik klusnumo, sunku kalbėti apie bendradarbiavimą.

Turi būti pradžia. Ir pirmiausia ji turi pasireikšti laisvu siekimu daryti gera, bendradarbiauti sveiku pagrindu. Ne sunaikinti vienas kitą einame, ne pajungti tik savo reikalams. Ir jeigu ranka bus nuosirdžiai ištiesta — ne sugniaužtas kumštis, ne akmuo jame, — ateis ir pasitikėjimas. Gerų ženklių yra. Visa viltis, kad žodžiai nesiskirtų nuo darbų.

Noras bendradarbiauti ateina įvairiais keliais. Pame nu, atvežė mane mokyti į Kauną, į trečią gimnazijos klasę. Kai mo berniukas, mamytės išaustu švarkeliu, neišvaizdus. O pasodino su ponų sūneliu. Ir stengėsi jis mane iš suolu išstumti! Nesidaviau. Galiausiai liovėsi — kai pajuto, kad reikia mano pagalbos matematikoje.

Visi norime, kad gyvenimas būtų gražesnis, tauresnis. Žmonės, tauta pajuto suartėjimo poreikį. Bažnyčia irgi — savomis priemonėmis — žmogų gero temoko. Įsitikinta: religija vis tiek lieka nekainojama vertybė žmonių gyvenime. Ar protinga buvo ją stumti iš gyvenimo suolo?

Vienas svarbiųjų Katalikų Bažnyčios tikslų — tvirta taika Žemėje. Ir mes, Lietuvos dvasininkai, kiek leidžia jėgos, prisidėjome ir prisidėsime prie to visai žmonijai brangaus siekimo. Mano nuomone, mes ryškiau pasidaruotume, turėdami kilniems Katalikų Bažnyčios siekiams palankesnes aplinkybes.

— Interviu „Tiesa“ Jūs esate pareiškę, kad visai jaučiame artimo meilės trūkumą ir kad šis deficitas yra visų skaudžiausias. Neseniai per televiziją matėme ištrauką iš filmo apie motiną Teresę — vienuolę, su nepaprasta energija siekiančią, kad nelaimėje, nevilty niekas nepasijustų vienišas. Ir mūsų šalyje ji buvo šilta sutikta, aukštai įvertinta. O juk iki šiol mažai kas apie ją žinojo... Gal norėtumėte daugiau pažvelgti į ateitį — kuo, Jūsų nuomone, konkrečiai prie artimo meilės ugdymo daugiau galėtų prisidėti Bažnyčia, tikintieji?

— Jei nori, kad tavimi pasitikėtų, yra tikras būdas: siųsti vienintelį pasiuntinį — gerumą ir meilę. Siekdami pasitikėjimo ir bendradarbiavimo, pradėkime nuo to. Juk apskritai visi Bažnyčios laimėjimai atėjo tik per žmones, nešančius gerumą ir meilę. Prisiminkime šv. Vincentą Paulietį, šv. kunigą Joną Boską, dabarties apaštalę motiną Teresę. Ar bent vienai valstybei jie pakenkė? O kiek ašarų nudžiovino! Gyvenimas būtų palaimingas, jei panašūs į juos asmenys imtų į savo globą ligonius, vaikus! Galimybės Lietuvos sąlygomis čia matau dideles, yra ir patirties. Tik reikia dirbtinai nevaržyti žmonių iniciatyvos, leisti pasireikšti tokiems bruožams, kaip altruizmas, pasiaukojimas, labdarė. Ar visuomeninės rinkliavos, kurių pastaruoju metu nemaža, įvairūs fondai neparodė, jog žmonės mielai prisideda, kad kitiems būtų geriau? Ir ne vien pinigais: juk yra žmonių, kuriems slauga — savęs išreiškimo priemonė, savo misijos Žemėje įtvirtinimas. Iniciatyva čia turi eiti iš abiejų pusių — be įtarumo, be diktato.

Žvelgdami į ateitį, siekdami, kad visiems būtų geriau, jaučiame paskatinimą įsijungti į dar nuoseklesnę kovą už blaivybę. Mes galime, privalome dirbti bendrai, nes ateitis priklauso tik šviesiam, blaiviam žmogui. Turime gi pasimokyti iš klaidų — pasimokyti kartą visam laikui!

— Gyvenimas tuo ir gra-

žus, kad kiekvienas žmogus jį mato, supranta ir jį veikia savaip. Įsitikinimų tvirtumas neatmeta nuomonių įvairovės, tolerantiškumo. Kokias galimybes šių bruožų gilesniam įtvirtinimui visuomenėje matote Jūs, aukščiausias Lietuvos Katalikų Bažnyčios hierarchas?

— Žmogus pasireiškia kaip tikintis ne vien apeigų ir maldos metu, bet ir laikydamasis Dievo įsakymų bei vykdydamas artimo meilės įstatymą. Katalikas turi ištiesti ranką kiekvienam.

Visi turime mokytis gerbi žmogų — jo pasirinkimą, jo pareigą, jo mąstymo būdą. Turime atiduoti, kaip sakoma, kas Dievo — Dievui, kas cėsoriaus — cėsoriui. Tada ir nesikišimo į vieni kitų reikalus dėsnių ne žemins, o priešingai — didins orumą.

Užsipildinėjimui niekada niekam gero neatnešė. Nori pažeminti kitą — pats būsi pažemintas, nežiūrint, kokiais sumetimais, kokiomis priemonėmis veikei. Kaltas čia ir nekantrumas, skubėjimas priversti kitą galvoti taip, o ne kitaip. Priversti, o ne įtikinti...

— Mūsų, Lietuvos gyventojų, tikinčių ir netikinčių, likimas bendras, bendra mūsų žemė, mūsų praeitis ir ateitis. Ko apskritai norėtumėte palinkėti visiems, kurie skaitys šį interviu?

— Norėčiau, kad būtų įvykdytas Evangelijoje aprašytas atsimainymo stebuklas. „Mums gera čia būti!“, — sakė apaštalai, kai ant Taboro kalno Kristus atsimainė jų akivaizdoje. Dangų turime pradėti Žemėje, padaryti, kad žmogui būtų gera joje. Norėčiau, kad visada atvira širdimi būtų išgirstamas kvietimas „Eikite ir darykite gera“. Ir ne dėl garbės, kuri gali greit ateiti ir dar greičiau praeiti. Pačiame darbe, kuris naudingas žmonėms, yra palaima. Reikia dirbti, darbo visiems yra! Neturėti darbo — didelė bausmė. Gaila, kad ne visi mūsų žmonės tai supranta...

Kalbėjosi
Henrikas SAVICKAS

MAINTENANCE (SCREEN PRINTING PRESSES)

Leading screen printing company is seeking a qualified screen printing press maintenance person. We prefer that the qualified candidate meet the following specifications:

- Hands on experience working with flatbed and/or cylinder printing presses.
- Working knowledge of combined operating systems, such as electrical, pneumatic and hydraulic systems.
- Able to work from schematics

Related experience with similar machinery will be considered. Certification is not required. We offer competitive pay with benefit package. Call 614-263-1026 for more information or send your resume and salary requirements to:

Joseph Flores, Personnel
AIRWAYS, Inc.

1158 Corrugated Way
Columbus, OH 43201
An EOE M/F

WESTMINSTER NEEDS SEWING MACHINE OPERATORS

Westknit is located in Westminster, Md., approx 35-40 min. from downtown, Balto, Md.

We have immediate openings for Sewing Machine Operators to work on women's suits & dresses. ILGWU represented plant. Guar min of \$4.95 per hr, incentive earnings opportunity of \$7.50 per hr, or more. 11 paid holidays, annual vacation w/pay, retirement program & health insurance benefits. For additional information call 301-848-4884 or 301-876-2108, 7:30 AM to 3:30 PM Mon. thru Fri. Westminster Knit, 535 Old Westminster Pike, Westminster, Md. 21157.

E.O.E.

(30-32)

Dr. Kęstutis J. Valiūnas, Vliko garbės pirmininkas.

Dr. Kęstučiui Valiūnui 65 metai

Vitalis Žukauskas

Rugpiūčio 6 d. susilaukė 65-rių metų amžiaus buv. ilgametis, o dabar jau Vliko garbės pirmininkas, ekonomistas ir visuomenininkas dr. Kęstutis J. Valiūnas, gimęs 1923 Kaune.

Mokėsi jėzuitų gimnazijoje Kaune ir I-jo bolševikmečio metu baigė Kauno VIII gimnaziją.

Reiškėsi lietuviškame po grindyje, o artėjant II-jai bolševikinei okupacijai, pasitraukė Vokietijoje.

Čia tęsė teisės ir ekonomines studijas keliuose universitetuose ir Tuebingine apgynęs ekonominę tema dizertaciją, 1947 m. gavo ekonomijos doktoratą.

Atvykęs 1951 m. Amerikon, įsijungė į ekonominę sritį ir sėkmingai pasireiškė, kaip kelių tarptautinių prekybos bendrovių dalininkas ar direktorius.

Žinomiausia buvo Neris International, Inc., kur su ekonomistu dr. Juozu Kazicku keliolika metų sėkmingai tvarkė importo-eksporto biznį keliose pasaulio šalyse.

1966 m. išrinkus Vliko pirmininku, labai aktyviai dalyvavo įvairiose tarptautinėse konferencijose, politiniuose suėjimuose, turėjo gerus ryšius su daugelio kraštų vyriausybės nariais ir diplomatais.

Lietuvos laisvinimo reikalais aplankė Pietų Ameriką, Australiją ir daug kartų Europą.

1973 m. Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje, Helsinkyje, Suomijoje, liepos 5 d. dr. K. J. Valiūnas, kaip Pasaulio Pabaltiečių Santalkos (World Baltic Conference) pirmininkas, buvo kartu su kitais areštuotas.

Dr. K. Bobelis, tuo metu buvęs ALTos pirmininkas, gavęs žinią apie areštus Suomijoje, užliarmavo Vliką. Pranešta didžiajai New Yorko spaudai, Radio Liberty. Dr. D. Jasaitis susirio su senatorium Buckley, kuris susisiekt su JAV ambasada Helsinkyje, Valst. sekretorium W. Rogers, kad areštuotieji būtų paleisti.

Konkrečiai dr. K. J. Valiūnas rėmė ir teberemia lietuvių kultūrinę ir visuomeninę veiklą. Bendradarbiauja spaudoje.

Anglų kalba yra parašęs stambų veikalą „Serving Lithuania“, kuris jau spausdinamas. Veikale aprašomi Lietuvos laisvinimo darbams pirmininkaujant Vlikui.

Lietuvių kalboje šis stambus istorinio ir politinio pobūdžio gerai dokumentuotas veikalas taip pat pasirodys neužilgo.

Tragiškas įvykis ištiko Valiūnų šeimą, jiems gyvenant gražioje New Yorko priemiesčių dalyje, New Rochelle, N. Y. 1978 m. buvo juodaodžių banditų už-

(Nukelta į 10 psl.)

FILATELIJA

Nr.7

Antanas Bernotas

JAV birželio 17 d. išleido 45 centų pašto ženklą Dr. Harvey Cushing pagerbti.

Harvey Williams Cushing (1869-1939) gimė Clevelande, Ohio. Mokėsi Harvardo ir Yale universitetuose. Po to nuo 1902 m. dirbo kaip asistentas chirurgas John Hopkins universitete. I Pas. karo metu buvo Europoje su JAV karinėmis pajėgomis. Po karo toliau dirbo Harvardo ir Yale universitetuose kaip neurologijos profesorius ir chirurgas. Yra parašęs veikalų iš medicinos srities. Buvo apdovanotas daugeliu žymenų ir pagyrimo lapų.

ANGLIJA neseniai išleido keturių pašto ženklų seriją paminėti mokslą ir mokslininkus. Čia dedame tos serijos 26 penų pašto ženklą su Greenwich observatorija.

Ši observatorija buvo įkurta karaliaus Karolio II Londono priemiestyje Greenwich 1675 m. Vėliau ji buvo nuolat didinama ir

VALIŪNUI 65 METAI

(Atkelta iš 9 psl.)

pulti ir apvogti. Tik per stebuklą išliko gyvas, bet sunkiai sužalotas, kas atsiliepė jo sveikatai.

Dr. K. J. Valiūnas didelis medžioklės ir sporto entuziastas. Medžioti vykdavo Aliaskon, Afrikon ir kitur. Dabar tik tų dienų prisiminimai liko žvelgiant į daugelį trofėjų.

Pasitraukęs poilsin dabar gyvena su žmona Elena Jasaityte-Valiūniene kurortiniame miestelyje Southampton, N. Y. Visi jų sūnūs, išmoksinti, kai kurie jau sukūrė šeimas, gyvena atskirai.

Šešiasdešimt penkerių tylios sukakties proga, Tau, Kęstuti, dar daug sveikatinųjų metų.

Vitalis Žukauskas

pertvarkoma. Jos tikslas stebėti saulės, mėnulio, žvaigždžių ir planetų judėjimą. Lygiai per observatorijos vidurį eina nulinis dienovidis (meridianas) nuo šiaurės iki pietų ašigalio. 1946 m. dalis instrumentų buvo perkelti toliau nuo miesto, kadangi miesto artumas labai trukdo erdvės stebėjimus.

LENKIJA prieš kiek laiko išleido pašto ženklus Torunės miesto sukakčiai paminėti. Čia dedame 6 zlotų pašto ženklą su Torunės miesto vaizdu.

Torunę (vokiškai Thorn) įkūrė kryžiuočiai 1231 m. dešiniajame Vyslos upės krante, kuriuos čia atsi-kvietė mozūrų kunigaikštis Konradas, kad šia kariautų su prūsais. Kairiajame upės krante jie pasistatė Vogel-sang pilį. 1233 m. Torunė gavo Kulmo miesto teises. 1411 m., po žalgirio mūšio, čia buvo pasirašyta taikos sutartis tarp kryžiuočių ordino ir Lenkijos bei Lietu-vos valstybių. Nuo 1440 m. miesta prisijungė prie Prū-

sijos, vėliau priklausė Varšuvos kunigaikštijai ir vėl Prūsijai, o po I Pas. karo 1920 m. atiteko Lenkijai. Miestas yra svarbus kelių mazgas ir upių uostas. Ten daug istorinių pastatų iš viduramžių laikų. Taip pat jis yra mokslo ir meno centras. Yra daug pramonės įrengimų. Šiuo metu Torunėje gyvena virš 129 tūkstančių gyventojų.

Rytų VOKIETIJA (DDR) XXI darbininkų festivalio proga išleido dviejų pašto ženklų seriją. Šis festivalis vyko senajame Magdeburgo mieste.

Magdeburgas randasi vidurio Vokietijoje prie Elbės upės. Kaip istorikai sako, miestą 805 m. įkūrė Karolis Didysis kaip atsparos, o vėliau ir prekybos punktą prieš besiveržiančius avarus ir vendus. 968 m. čia buvo įkurta Magdeburgo arkivyskupija. Iš čia į rytus sklido krikščionybė, bet kartu ir germanizacija. 1631 m. sukilėlis Tilly miestą beveik visai sugriovė. Nuo 1816 m. miestas buvo Saksonijos sostinė. Mieste ir apylinkėse yra daug pramonės. Šiuo metu Magdeburge gyvena virš 674 tūkstančių gyventojų.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGPIŪČIO 21 D. lietuvių namų gegužinė.

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Saskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Saskaitą, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

• RUGPIŪČIO 23 D. Juodojo Kaspino Dienos demonstracijos. Rengia Clevelando Pabaltiečių Taryba ir Clevelando Jaunimo Sąjunga.

• RUGPIŪČIO 28 D. 1 val. p. p. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė Biliūnų sodyboje, 31503 Lake Shore Blvd.

• RUGSĖJO 11 D. Ohio Tautos Fondo atstovybės popietė Lietuvių Namuose.

• SPALIO 8-9 D. Tradicinės Lietuvių Dienos. Visos organizacijos prašomos tuo laiku nerengti jokių parengimų. LB Clevelando apyl. valdyba.

• SPALIO 8 D. Pabaltiečių

vakaras. Rengia ALT, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• LAPKRIČIO 5 D. Lietuvių Namų metinis balius.

• LAPKRIČIO 19 D. L.K. V.S. Ramovė — kariuomenės minėjimas.

Skaityt kit ir platinkit
D I R V A

RNs/LPNs

Positions available on 2nd and 3rd shifts to provide medical services to mentally retarded adults. Current Ohio license required. Fringe benefit package which includes an excellent retirement plan. Send resume or call:

BROADVIEW
DEVELOPMENTAL CENTER
9543 Broadview Rd.
Broadview Hts., Ohio 44147
526-5000 ext. 212
Equal Opportunity Employer (31-33)

MACHINISTS

CNC SET-UP
GROUP LEADER
3:30 PM-MIDNIGHT

We are a manufacturer of aerospace fasteners located in northeastern New Jersey. We are currently seeking an individual with 3 years experience in maintaining set-up and operation of CNC lathe equipment. Must be able to read blueprints, maintain tooling, make machine adjustments and change carbide insert. Mazak experience preferred.

AUTOMATIC
SCREW
SET-UP

Three years experience on Davenport machine set-up and operation. Ability to use standard devices, gauging instruments and perform own change overs.

We offer an excellent compensation and benefits package including 401K saving plan. Send resume or call:

ELASTIC STOP NUT
A DIVISION OF HARVARD INDUSTRIES
2330 VAUXHALL ROAD
UNION, N. J. 07083
201-686-6000

Equal Opportunity Employer M/F
Please mention this paper when applying (30-32)

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDELIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

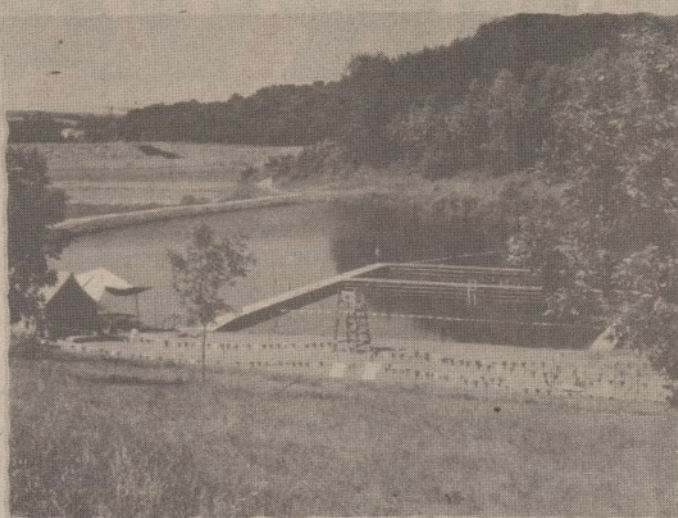
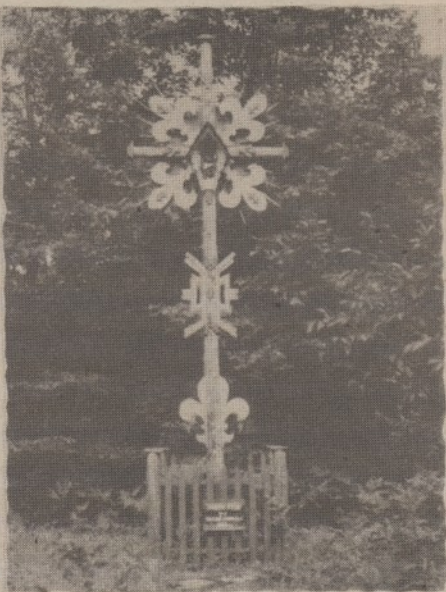
798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

CLEVELANDE ir apylinkėse

TAUTOS FONDO DIENA

Tautos Fondo atstovybė Ohio valstijai skelbia š. m. rugsėjo 11 d. TAUTOS FONDO DIENA, kurią atžymėti rengiamas Tautos šventės — rugsėjo 8 d. minėjimas ir Tautos Fondo 1988 m. vajeaus pradžia.

Minėjimos įvyks š. m. rugsėjo 11 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Lietuvių Namuose. Programoje trumpos žodis Tautos šventės tema, stambesniųjų aukotojų atžymėjimas ir vaišės. Vaišių kaina 10 dol. Norin-

tieji vaišėse dalyvauti prašomi apie tai pranešti iki rugsėjo 5 d. TF sekr. Antaninai Puškoriūtei, tel. 473-4514. Kviečiami visi Clevelando ir apylinkių lietuviai Tautos Fondo parengime ir vaišėse dalyvauti.

TAUTOS FONDAS išlaiko VLIKĄ-ELTĄ, Informacijos biurus Washingtone, ir Europoje, remia Vatikano ir Romos valstybinio radijo transliacijas į okupuotą Lietuvą, leidžia įvairiomis kalbomis Eltos biuletenį, informuojantį laisvąjį pasaulį apie tikrą pa-

dėtį okupuotoje Lietuvoje. Tam viskam reikia daug lėšų, todėl prašome atsiliepti į skelbiamą vajų ir skirti TAUTOS FONDUI savo auką. (pr)

Commercial bldg. zoned retail. Approx 1600 square feet on 1st floor. Suitable for mini-market, offices etc. 2 apt. suites (or 3) 3 car garage. 7500 yearly income. \$29,900. Call Rose Schnell 449-3850. JOSEPH LARONGE, INC.

• Reikalingas gražioose "Shaker Heights Apartments" prižiūrėtojas. Duodamas butas, su "utilities" apmokėtais ir mėnesinė alga. Skambinkit pirmadieniais ir ketvirtadieniais tel. 621-6300.

APARTMENT FOR RENT

Lake Shore East 185 St. area. 2 bedroom, modern, large apartment. Carpeted. Air condition. Appliances. No children, no pets. Lease \$3 25.00. Tel.: 338-3205.

(30-37)

Viršuje: Visi keliai veda į VII Tautinę stovyklą, kuri įvyks rugpiūčio 14-24 d.d. Kensington, Ohio, netoli Clevelando. V. Bacevičiaus foto montažas

OWNER/OPERATORS

Truck load division of major mfg. corp. seeking owner/operators or small fleets for long term lease. Must have 1980 or later cabover or conventional tractor with maximum wheelbase of 200 inches. Tandem axle, sleeper required. Top paying mileage-based compensation package including empty miles, incentive bonus, safe driving bonus & more. Contact Dick at (513) 863-4627, 1-800-543-1170 (Outside Ohio) or 1-800-582-1044 (Within Oh.) (26-33)

FOR SALE

Auto Repair, body, tire shope. All equipments. Brick Bldg. Including in price 2 bedroom single house. Call and ask for Anton-Cameo Realty 261-3900.

Anton Matic Res.
338-3205

(28-31)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

Grandinė žygiuoja tautinių šokių šventės parade. Prieky vadovas Liudas Sagys. V. Beniušo nuotr.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ. PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITES Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarcome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus. MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

MATAS Realtors

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

DIRVA

PREL. AUDRYS BAČKIS GAUNA PAAUKŠTINIMĄ

Prel. Audrys Bačkis, 41 m. amžiaus, sūnus Lietuvos diplomatinės šeimos dr. Stasio ir Onos Bačkių, šiuo metu Vatikane turįs aukštas pareigas — Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos psekretorius, paskirtas Titulariniu Metos arkivyskupu ir Pro Nuncijum į Olandiją.

Šventimų data dar nepaskirta.

Šiuo metu jis atostogauja pas tėvus Washington, D. C. ir Romon grįžta rugpiūčio 15 d.

ISVYKO Į ALIASKĄ

Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus, su pirminke Rūta Sakienė priešakyje, ekskursija į Aliaską rugpiūčio 2 d. išlydėta Los Angeles aerodrome — palinkėjus jiems "gero vėjo" Aliaskos vandenynė. Visi anksčiau užsiregistravę kelionėi — atvyko laiku ir nebuvo jokių sutrikimų — kiek tai lietė tuos 16 skyriaus keleivių. Galima sakyti, kad karišku tikslumu ekskursijos reikalus tvarkė jos vadovas "Dirvos" bendradarbis žurnalistas Vytautas Šeštokas.

Tikimės, kad "Dirva" turės įdomių reportažų iš kelionės Aliaskon, nes šioje vietoje ekskursijoje dalyvauja "Dirvos" bendradarbiai žurnalistai Rūta Sakienė, Vytautas Šeštokas ir inž. Antanas Mažeika. Lauksime.

• Dr. L. Kriaučeliūno iniciatyva praeitą savaitę, rugpiūčio 4 d. buvo sušauktas pasitarimas tautinės spau-

dos platinimo reikalui. Pasitarime dalyvavo ALT S-gos vyr. valdyba, Vilties draugijos pirm. inž. Vaclovas Mažeika, Naujosios Vilties žurnalo administratorius Oskaras Kremeris, inž. Jonas Jurkūnas ir Mečys Valiukėnas. Apie priimtus nutarimus bus paskelbta vėliau.

• ALT S-gos Chicago skyrius š. m. rugpiūčio 14 d. ruošia Ateitininkų namų ažuolyne (prie Archer kelio pietuose, arti 127 gatvės, šaliai Lemonto) gegužinę. Bus galima pasivaikinti ir pavalgyti. Pradžia — 1 val. dienos.

Skyriaus valdyba maloniai kviečia visus lietuvius.

• Vyt. Abraitis, Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos garbės narys, kalbės spalio 23 d. 3 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose namuose, Chicagoje, rengiamam visuomenės supažindinime su neseniai iš spaudos išėjusia knyga "Lietuviai tautininkai — komunistų kankiniai". Akademiją ruošia ALT Sąjungos valdyba.

• Lituanistinių mokyklų mokytojų pagerbimą planuoja ruošti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba. Pagerbimas numatomas sausio 22 d. Lietuvių Tautiniuose namuose, Chicagoje.

• Kostas Mitinas, Fremont Center, N.Y., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Vydas Brizgys, Chesterland, Oh., atnaujindamas

Detalė iš tautinių šokių šventės Hamiltone.

V. Beniūšio nuotr.

Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū

• Dr. Tadas Palionis, Middleton, Wisc., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Petras Buchas, Oak Lawn, Ill., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

ARBIT BLATO PARODA NEW YORKE

Plačiai meno pasaulyje pažįstamo lietuvių dailininko A. Blato darbų paroda vyksta Museum of the City of New York nuo balandžio 12 ir tęsis iki rugpiūčio 27 dienos.

Šioje parodoje eksponuojama tapyba, piešiniai ir skulptūros.

Pagrindą sudaro pasaulinio garso menininkų portretai: kompozitoriaus Stravinskio, dirigentų Toscanini, Bonynge, Solti, Bernstein, instrumentalistų — Rubinstein, Horowitz, Menuhin, Rostropovich (bronzos skulptūra), solistų — Sutherland, Pavarotti, Resnik, Hoyos, Domingo. Yra mimos Marcel Marceau, baletmeisterių Nureyev, Lenya, Gray, gitaristo Segovia ir visos eilės kitų, gastroliausių New Yorko teatruose.

Vaizduojama ne tik tų menininkų portretai, bet ir aplinka kurioje jie yra, ar tai diriguojant orkestrui ar operos spektakliui, kur matomas ne tik dirigentas, bet ir solistai.

Pagautas yra menininko individualumas, charakte-

ris, ekspresija. Išryškinama panašumas, bet tai nedaroma fotografinio panašumo ieškant, o tik spalvomis ir teptuko brūkšniais, kurie vibruoja ir duoda gyvybės.

A. Blato sukurta dail. Soutine skulptūra buvo 1987 spalio 8 atidengta Paryžiuje Gaston Baty aikštėje.

Dailininko žmonos, solistės ir režisierės, Regina Resnik pastatymams — Carmen (Hamburge), Electra (Venecijoje, Lisabonoje, Strasboure), Salome (Lisabonoje), Falstafas (Varšuvoje, Madride, Venecijoje, Lisabonoje), Pikų Dama (Sydney ir Vancouver) yra darę dekoracijų ir kostiumų eskizus.

Jo darbai yra įvairiuose Prancūzijos, Amerikos, Italijos, Anglijos, Izraelio, Šveicarijos muziejuose, o darbų parodos vyksta Paryžiuje, New Yorke, Londo-

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

V. Brizgys, Chesterland 20.00
B. Stelmokaitis, Chicago 5.00
J. Gepneris, Union Pier 5.00
E. Tėvainis, Amsterdam 5.00
I. Vaitkus, Chicago 5.00
B. Steponis, Seven Hills 10.00
G. Lapėnas, Deltona 10.00
S. Šurkus, Worcester 5.00
S. Skirmantas,
Santa Monica 5.00
A. Galdikas, Los Angeles 10.00
Dr. T. Palionis, Middleton 20.00
L. Čipkus-Dubray,
Kalamazo 5.00
M. Melsbakiene, Cleveland 3.00
K. Mitinas, Fremont C. 20.00
J. Bortkevičius,
Brunswick 10.00
A. Kukučionis,
P. Buchas, Oak Lawn .. 30.00
Tinley Park 5.00
M. Itomlenskis, Cleveland 5.00
M. Gelžinis, Farmingdale 10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

ne, Sydney, Venecijoje ir kitur.

Bronziniai bariliefai Holocausto temomis yra Venecijoje, Paryžiuje ir New Yorke Dag Hammerskjold aikštėje.

Dailininko Arbit Blato darbai reguliariai rodomi pirmaujančiose Paryžiaus, Londono ir New Yorko galerijose.

Neseniai keli jo darbai buvo surasti ir okupuotoje Lietuvoje ir saugomi Dailės muziejuje Vilniuje. (pvz)

MACHINISTS

HORIZ BORING MILL JIG MILL MILLING MACHINE

Must be able to set-up own jobs, read blueprints, know trigonometry, have own tools, and at least 5 years exp.

ALL AROUND GRINDER JIG GRINDING, SURFACE GRINDING, I.D.—O.D. GRINDING must be able to set-up own jobs, read blueprints, know trigonometry, have own tools, and at least 5 years exp.

ENGINE LATHE TURRET LATHE

Must be able to set-up own jobs, read blueprints, have own tools, and at least 3-5 years exp.

Apply call or write to Plant Superintendent:

216-267-1950

BARTH INDUSTRIES INC. A NESCO Company 12650 Brookpark Road Cleveland, Ohio 44130

Equal Opportunity Employer (29-31)

TAUTININKAI, NEOLITUANAI, JAUNALIETUVIAI, SANTARIEČIAI

Šis komunistų nužudytų ir kankintų tautininkų vardynas, gal ir nepilnas, yra kaltinimas komunistų partijai ir pagarbos vainikas visiems kankiniams, kurių vardai žinomi ir šimtams tūkstančiams kitų, kurių vardai nežinomi ir neatsekami.

Knygą išleido Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba. Redagavo: Leonardas Kerulis, Juozas Prunskis ir Mečys Valiukėnas. Knygos viršelį dail. Ados Sutkuvienės. Kaina 6 dol.

ATKIRPTI

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos išdininkei Onai Daškevičienėi,
7254 So. Troy Avenue,
Chicago, Ill. 60629

Siunčiu 6 dol. ir prašau man atsiųsti knygą "Lietuviai tautininkai — komunistų kankiniai".

Pavardė ir vardas

Adresas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.